

Nieuwsbrief VEAN ERF Updates

Nummer 8, 2025

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2025:573](#) 23-05-2025

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2025:1436](#) 03-06-2025

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2025:1376](#) 03-06-2025

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2025:1115](#) 21-05-2025

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:3281](#) 20-05-2025

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:3091](#) 20-05-2025

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2025:1071](#) 13-05-2025

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:2638](#) 29-04-2025

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2025:586](#) 04-03-2025

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2025:514](#) 25-02-2025

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2025:955](#) 18-02-2025

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:4128](#) 19-12-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3952](#) 12-12-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:7029](#) 22-08-2023

Rechtbank

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2025:3764](#) 10-06-2025

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2025:4345](#) 04-06-2025

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:5873](#) 04-06-2025

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:6501](#) 28-05-2025

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2025:3328](#) 28-05-2025
[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2025:3699](#) 27-05-2025
[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2025:2223](#) 27-05-2025
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2025:3822](#) 14-05-2025
[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2025:3513](#) 14-05-2025
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:5407](#) 02-05-2025
[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2025:2794](#) 24-04-2025
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2025:4149](#) 16-04-2025
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:5248](#) 02-04-2025
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:5410](#) 19-03-2025
[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2024:5873](#) 06-11-2024
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:16303](#) 02-09-2022

Antillen

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEAA:2025:141](#) 21-05-2025
[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEAA:2025:135](#) 21-05-2025
[Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2025:79](#) 20-05-2025
[Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2025:73](#) 28-04-2025
[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEAA:2025:110](#) 12-02-2025
[Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2022:376](#) 05-11-2022

RECHTSPRAAK

In een verstekzaak machtigt de rechtbank een erfgenaam ex artikel 3:299 BW tot vertegenwoordigen van alle erven ter zake van het beheer over de nalatenschap, de lichte vereffening, het vaststellen van de boedelbeschrijving en de verdeling.

Eisers en gedaagde zijn kinderen en erfgenamen van de in 2023 overleden erflater. De nalatenschap is door een of meer erfgenamen beneficiair aanvaard. Gedaagde heeft niet gereageerd op de in februari 2024 door de kantonrechter gestelde termijn van vier weken om haar keuze met betrekking tot het aanvaarden/verwerpen kenbaar te maken. Eisers vorderen om A – een van hen – op grond van artikel 3:299 BW te machtigen om alle erfgenamen te vertegenwoordigen ter zake van het beheer als bedoeld in artikel 3:170 lid 2 BW over de nalatenschap van erflater, alsmede ter zake van de lichte vereffening van de nalatenschap, het vaststellen van de boedelbeschrijving en de verdeling en de veroordeling van gedaagde tot het afgeven van haar BSN-nummer. Eisers stellen dat de nalatenschap naar alle waarschijnlijkheid een positief banksaldo kent van circa 300.000 alsmede een klein stukje grond. B, een van de eisers, heeft aangegeven dat hij de grond graag aan zichzelf toegedeeld wenst te zien. De afwikkeling van de nalatenschap bevindt zich al een geruime tijd in een impasse doordat gedaagde ieder contact met eisers mijdt en nergens op reageert. A is bereid om alle voor de afwikkeling van de nalatenschap noodzakelijke handelingen te verrichten, maar ervaart dat dit haar niet lukt omdat instanties, waaronder de banken, voor iedere rechtshandeling de handtekening van alle vier de erfgenamen vereisen. Vanwege het gebrek aan reactie en medewerking van de zijde van gedaagde, zien eisers zich genoodzaakt deze procedure te starten. Gedaagde heeft geen verweer gevoerd tegen de vordering. De vordering komt de rechtbank voorshands niet onrechtmatig of ongegrond voor. Met de gevorderde machtiging verkrijgen eisers de mogelijkheid tot het inwinnen van de voor de verdere afwikkeling van de nalatenschap benodigde inlichtingen. Het belang van eisers is daarmee voldoende gegeven. De rechtbank wijst de vordering toe.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 14-05-2025

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2025:3513

Zaaknummer: C/02/433459 / HA ZA 25-170 (T)

Rechters: E.K. van der Lende-Mulder Smit

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof gaat in op de omvang van de aan (inmiddels overleden) moeder en een broer verstrekte volmacht in vaders nalatenschap en of deze mede het handelen in de effectenportefeuille omvatte, de daarover af te leggen rekening en verantwoording alsmede of broer en moeder verwijtbaar hebben gehandeld ter zake van de waardedaling van die portefeuille.

Appellant [broer 1] en geïntimeerden [broers 2 en 3] zijn de kinderen van hun in 1999 overleden vader en in 1985 overleden moeder die onder huwelijkse voorwaarden waren getrouwd (koude uitsluiting). Moeder en de drie broers waren ieder voor 1/4 deel gerechtigd tot de nalatenschap van vader en hebben de nalatenschap zuiver aanvaard. Er is nimmer een boedelbeschrijving gemaakt en er heeft geen verdeling plaatsgevonden. In mei 1999 heeft broer 1 een algehele boedelvolsmacht getekend ten behoeve van moeder en broer 2 en in november 1999 heeft hij een beperkte boedelvolsmacht verstrekt aan moeder en broer 2, die hij in oktober 2013 heeft ingetrokken. Ook broer 3 heeft in november 1999 een zelfde beperkte boedelvolsmacht verstrekt aan moeder en broer 2. Tot de nalatenschap van moeder – die zij zuiver hebben aanvaard – zijn de broers voor een gelijk deel gerechtigd. De kern van het geschil draait onder meer om de gebruikmaking van de volmacht(en) na overlijden vader door moeder en broer 2, de daarover af te leggen rekening en verantwoording en de waardedaling van de effectenportefeuille als gevolg van het handelen van moeder en broer 2. Broer 1 meent dat broer 2 en moeder op grond van de verleende volmacht niet gerechtigd waren om, kort gezegd, te handelen in effecten door aan- en verkoop daarvan. Dat is – zo het hof – een kwestie van uitleg van de volmacht en hoe partijen over en weer die volmacht hebben begrepen. Gezien de letterlijke tekst van de volmacht is de visie/uitleg van broer 1 begrijpelijk, maar daartegenover staat de tekst van de verklaring van erfrecht waarin staat dat moeder en broer 2 bevoegd zijn tot het beschikken over de tot de nalatenschap behorende rekeningen bij banken en girodiensten, ten laste daarvan betalingen te verrichten, deze rekeningen op te heffen en de saldi te doen overboeken en dat moeder en broer 2 gezamenlijk en zelfstandig bevoegd zijn tot het verrichten van de genoemde rechtshandelingen. Daarbij komt dat de effectenrekeningen gekoppeld waren aan bankrekeningen en, terzijde, dat de banken steeds

hun medewerking hebben verleend aan de transacties. Een van de effectenrekening stond op naam van moeder. Broer 3, die dezelfde volmacht heeft getekend als broer 1, gaat ervan uit dat moeder en broer 2 hiertoe bevoegd waren. In de volmacht zelf wordt niet gerept over de omvangrijke effectenportefeuille, zodat daaruit in elk geval ook niet afgeleid kan worden dat moeder en broer 2 dús niet bevoegd waren om daarmee te handelen. Al met al concludeert het hof, gezien de hiervoor genoemde feiten en omstandigheden, dat de volmacht ook ruimte bood voor het handelen in de aan- en verkoop van effecten die gekoppeld waren aan de bankrekeningen. Broer 2 en moeder mochten in die context begrijpen uit de verleende volmacht(en) en de gedragingen van broer 3 en broer 1 dat zij ook bevoegd waren om te handelen met de effectenportefeuilles die aan de bankrekeningen gekoppeld waren. Tussen partijen is op zich niet in geschil dat broer 2 (en moeder) gehouden is (waren) om rekening en verantwoording af te leggen over het door hem (hen) gevoerde beheer over het vermogen van vader, waaronder dus ook de beschikkingshandelingen ten aanzien van de effectenportefeuille. Nu moeder is overleden, zal het hof verder ervan uitgaan dat alleen broer 2 daartoe is gehouden waarbij een complicerende factor is dat het gaat om een periode vanaf mei/oktober 1999 tot en met oktober 2013 en dat broer 1 lange(re) tijd hierom niet heeft gevraagd waardoor mogelijk informatie niet meer is te achterhalen. Het hof leidt uit de feiten en omstandigheden af dat van broer 2 niet verlangd kan en hoeft te worden dat hij, bijvoorbeeld, de bankafschriften van de verschillende bank- en effectenrekeningen bewaarde omdat mogelijk nog een vraag zou komen om rekening en verantwoording af te leggen door broer 1 die zich al die jaren afzijdig had gehouden en wel wist dat sprake was van een aanzienlijk vermogen dat beheerd werd. Het verwijt van broer 1 aan broer 2 dat hij geen (behoorlijke) administratie heeft gevoerd en bijgehouden (en bewaard) is gezien de genoemde feiten en omstandigheden in deze zaak dan ook niet terecht. Het (enkele) feit dat de waarde van de effectenportefeuille is gedaald, onderbouwt niet dat sprake zou zijn van verwijtbaar handelen van broer 2 en al helemaal niet dat sprake is van een gederfd (fictief) rendement van 5% per jaar. Het hof komt door deze onvoldoende onderbouwing van broer 1 niet toe aan enige bewijsopdracht (ook een specifiek aanbod ontbreekt overigens) en heeft ook geen behoefte aan een deskundigenonderzoek als *fishing expedition*. Het hof concludeert dat broer 2 voldoende rekening en verantwoording heeft afgelegd. Uit de aangiften IB en schenkbelasting leidt het hof af dat broer 1 fl. 165000 aan schenkingen heeft ontvangen, maar het hof volgt de broers 2 en 3 niet in hun stelling dat het volharden van broer 1 in de ontkenning van de ontvangst van die schenkingen gekwalificeerd kan worden als verzwijging (in de zin van art. 3:194 lid 2 BW). Het gaat hier om een erfrechtelijk geschil waarbij de verhoudingen tussen partijen flink zijn verstoord en waarbij het ook gaat om gebeurtenissen van vele jaren geleden, waarbij het geheugen soms een onvoldoende betrouwbare bron is. In deze context is nog geen sprake van een ‘opzettelijke verzwijging’ als bedoeld in artikel 3:194

lid 2 BW. Vervolgens gaat het hof in op een aantal al dan niet geschonken andere bedragen en geldleningen en ten behoeve van de gemeenschap gemaakte kosten.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 22-08-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:7029

Zaaknummer: 200.302.702

Rechters: R.A. Dozy, M.L. van der Bel en K. Mans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank leidt af dat de dochter, door bij de verkoop van de woning van haar en erflaatster mede-opdracht te geven tot het overboeken van het resterend saldo naar de rekening van moeder/erflaatster, daarvan afstand heeft gedaan.

De twee dochters van erflaatster/moeder hebben diverse geschillen inzake die nalatenschap. Een daarvan betreft de vraag of eiseres nog een vordering op de nalatenschap heeft in verband met de overdracht in het verleden van een aan haar en moeder tezamen behorende woning. Onderaan de door de destijds door de notaris opgemaakte nota van afrekening staat dat dit resterende saldo zal worden overgemaakt op een nog op te geven rekeningnummer. Daaronder staat (handgeschreven) het rekeningnummer op naam van moeder, voorzien van de handtekening van moeder en die van eiseres, waarna het bedrag naar de rekening van moeder is overgemaakt. Eiseres stelt primair dat zij recht heeft op betaling vanuit de nalatenschap van een bedrag van de helft van de overwaarde omdat zou zijn afgesproken dat zij haar aandeel in de overwaarde, althans wat daar nog van over zou zijn, na het overlijden van moeder alsnog zou ontvangen. Gedaagde betwist deze afspraak. De rechtbank stelt dat vaststaat dat de gestelde afspraak op geen enkele wijze schriftelijk is vastgelegd, en dat die ook overigens nergens uit blijkt. Wel is duidelijk dat eiseres aan de notaris opdracht heeft gegeven de overwaarde geheel op de bankrekening van moeder over te maken. De rechtbank is met gedaagde van oordeel dat eiseres er hiermee blij van heeft gegeven met een andere verdeling dan een 50/50-verdeling in te stemmen en daarmee feitelijk afstand heeft gedaan van haar vorderingsrecht. Voor zover eiseres hiermee geen afstand van haar vorderingsrecht heeft gedaan, heeft gedaagde terecht aangevoerd dat haar vordering inmiddels is verjaard. Ook over een vermeende lening van eiseres aan moeder zijn evenmin afspraken gemaakt. Daarna wijst de rechtbank de vorderingen van eiseres toe dat zij nog een deel van haar erfdeel moet krijgen uit de nalatenschap van de vooroverleden partner van moeder en een voorschot uit moeders nalatenschap, en stelt vervolgens de verdeling van de nalatenschap vast.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 19-03-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:5410

Zaaknummer: C/15/353655 / HA ZA 24-331

Rechters: H.A. Pott Hofstede

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Door executeur gemachtigde is niet-ontvankelijk voor zover namens erven wordt geprocedeerd door privatieve werking artikel 4:145 BW, en niet-ontvankelijk voor zover namens executeur wordt geprocedeerd omdat testament executeur geen bevoegdheid tot substitutie toekende.

Erflater is in 2022 overleden en heeft X tot executeur benoemd. X heeft vervolgens bij onderhandse akte van algehele boedelvolmacht volmacht gegeven aan eiseres om 'hem te vertegenwoordigen en zijn belangen als zodanig waar te nemen bij de afwikkeling en verdeling van de nalatenschap van erflater, te dien einde vorderingen, alsmede uitkeringen, zoals van levensverzekering of pensioen, door het overlijden van erflater opeisbaar geworden en aan de nalatenschap of aan een of meer van de erfgenamen toekomende te innen, rekeningen bij banken, spaarbanken en girodiensten op te heffen en te doen overboeken, roerende en onroerende zaken te verkopen en te leveren op de wijze, onder de voorwaarden en tegen de prijzen welke de gevolmachtigde raadzaam zal achten, safes te openen, belastingaangiften te doen (...), mede te werken aan scheiding en deling, en voorts al datgene verder of meer te doen hetgeen ter zake van een juiste afwikkeling door de gevolmachtigde raadzaam wordt geacht, alles met de macht van substitutie, waarbij de opsomming dezer speciale handelingen heeft niet tot strekking enige andere handeling, welke dan ook, waarvoor een boedelvolmacht in onderhandse vorm kan worden gegeven, uit te sluiten.'

In onderhavige procedure vordert eiseres ontruiming van een tot de nalatenschap van erflater behorend bedrijfspand. Eiseres handelt daarbij in haar hoedanigheid van gevolmachtigde van de executeur van de nalatenschap en van de gezamenlijke erfgenamen. Los van de stelling dat zij het pand niet zonder recht of titel gebruiken, nemen gedaagden het erfrechtelijk relevante standpunt in dat eiseres niet-ontvankelijk is in haar vorderingen, omdat de procesbevoegdheid uitsluitend aan de executeur toekomt en deze niet kan worden overgedragen door middel van een algemene boedelvolmacht. Niet in geschil is dat erflater X heeft benoemd tot executeur en dat hij deze benoeming heeft aanvaard. De voorzieningenrechter stelt dat de privatieve werking van artikel 4:145 lid 2 BW ertoe leidt dat eiseres hoe dan ook niet-ontvankelijk is in haar vorderingen voor zover zij die heeft ingesteld in hoedanigheid van gevolmachtigde van de gezamenlijke erfgenamen zodat de vraag rest of

zij wel ontvankelijk is in haar hoedanigheid van gemachtigde van de executeur. De voorzieningenrechter meent van niet. Op grond van artikel 4:142 BW kan een erflater bij uiterste wilsbeschikking een of meer executeurs benoemen. Hierbij kan de erflater aan een executeur de bevoegdheid toekennen een of meer andere executeurs aan zich toe te voegen of in zijn plaats te stellen. Het is dus aan de erflater om al of niet aan de executeur de bevoegdheden van assumptie (aan zich toevoegen van een executeur) en/of subrogatie (een executeur in zijn plaats te stellen) te verlenen. Met dit stelsel valt naar het oordeel van de voorzieningenrechter niet te rijmen dat de executeur door middel van een algemene boedelvolmacht al zijn bevoegdheden overdraagt aan een gevolmachtigde indien in het testament geen recht van subrogatie is opgenomen. Daarmee zou namelijk de bedoeling van de erflater als vastgelegd in het testament omzeild worden. De voorzieningenrechter concludeert dat de executeur zelf als formele procespartij zal moeten optreden.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 02-05-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:5407

Zaaknummer: C/15/363033 / KG ZA 25-136

Rechters: P.M. Wamsteker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een in 1972 opengevallen nalatenschap geeft de voorzieningenrechter machtiging tot het te gelde maken van een gemeenschappelijk goed als bedoeld in artikel 3:174 lid 1 BWA.

Deze Arubaanse zaak betreft een in 1972 opengevallen nalatenschap waartoe een perceel grond met daarop een (bouwvallig) pand behoort. Kort en goed zijn eisers en gedaagden de gerechtigden tot de nalatenschap. In dit kort geding staat vast dat het perceel deel uitmaakt van de onverdeelde nalatenschap van de erflater, en dat alle bekende en (mogelijk) onbekende gerechtigden tot die nalatenschap betrokken zijn in deze procedure en dat het geschil zich toespitst op de vraag aan wie toedeling moet plaatsvinden. In deze zaak dringt de vraag zich op of de vorderingen, gelet op de lijnrecht tegenover elkaar staande standpunten van partijen en het karakter van deze procedure, zich lenen voor een behandeling in kort geding. Gelet op de specifieke omstandigheden van het geval en nu beide partijen daarom expliciet hebben verzocht, beoordeelt het gerecht de vorderingen inhoudelijk. Aannemelijk is dat in een bodemprocedure geoordeeld zal worden dat de belangenafweging in het voordeel uitvalt van de partij die al ruim 30 jaar bezig is met de overname van het perceel. Vervolgens gaat het gerecht in op alle andere in aanmerking genomen omstandigheden, waaronder door wie het perceel wordt gebruikt en waar de diverse partijen wonen. Dit alles leidt ertoe dat de vorderingen in conventie die strekken tot het te gelde maken van een gemeenschappelijk goed als bedoeld in artikel 3:174 lid 1 BWA worden toegewezen.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 12-02-2025

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2025:110

Zaaknummer: AUA202402714 KG

Rechters: J. Brandt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof legt testament zo uit dat erflaatster haar partner heeft benoemd tot enige erfgenaam en executeur en dat dit ook geldt in de situatie dat het samenlevingsovereenkomst is opgezegd en de samenwoning noodgedwongen is geëindigd vanwege de gezondheidstoestand van erflaatster.

In deze zaak is in geschil of appellant dan wel haar kinderen de erfgenamen van de in 2021 overleden erflaatster zijn. Samengevat zijn appellant en erflaatster in januari 1981 gaan samenwonen in de woonboot van appellant en hebben zij in januari 1992 samen een woning gekocht, een samenlevingsovereenkomst gesloten en heeft erflaatster appellant tot enig erfgenaam benoemd. Nadat zij in 2018 een hersenbloeding heeft gehad is zij opgenomen in een centrum voor revalidatie en herstel te Utrecht waarna zij in oktober van dat jaar de samenlevingsovereenkomst heeft opgezegd. In de jaren daarna zijn namens erflaatster een aantal brieven aan appellant verstuurd waarin globaal achtereenvolgens werd gemeld dat erflaatster nog van appellant hield, maar hem verzocht niet langs te komen tot de wens om samen in een aangepaste woning te gaan wonen.

In eerste aanleg heeft de rechtbank voor recht verklaard dat de kinderen de erfgenamen zijn van erflaatster en gezamenlijk de vereffenaars zijn van haar nalatenschap en dat appellant geen erfgenaam, geen executeur en ook geen vereffenaar is. Tevens is de inschrijving van de verklaring van erfrecht (waarin appellant als enig erfgenaam is aangeduid) waardeloos verklaard en de wijze van verdeling van de woning gelast. De rechtbank heeft bepaald dat appellant en de kinderen de woning moeten verkopen en de netto-opbrengst samen delen en verder bepaald dat het vonnis in de plaats treedt van de wilsverklaring en/of handtekening van appellant. De rechtbank geeft aan dat dit een beslissing is in de zin van artikel 3:300 lid 2 BW waarvan beroep op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen na het instellen daarvan moet worden ingeschreven in het rechtsmiddelenregister. Dat appellant dit niet heeft gedaan betekent dat hij niet-ontvankelijk is met betrekking tot de grieven tegen het gedeelte van de uitspraak dat blijkens het dictum in de plaats treedt van (een deel van) de tot levering bestemde akte en daarmee onlosmakelijk verbonden is. Appellant is wel ontvankelijk in zijn grieven over de beëindiging van de samenlevingsovereenkomst en de uitleg van het testament

van erflaatster. Het hof oordeelt dat de samenlevingsovereenkomst is geëindigd door de opzegging. Het hof gaat bij de uitleg van het testament ervan uit dat erflaatster en appellant niet meer samenwoonden en dat zij nog steeds van elkaar hielden en zijn blijven houden. Ook al had erflaatster de samenlevingsovereenkomst opgezegd, het was en bleef haar wens en intentie haar leven samen met appellant, met wie zij al bijna 40 jaar lief en leed deelde, voort te zetten. Dat kon uiteindelijk niet meer in de gezamenlijke woning; erflaatsters gezondheid liet dat niet meer toe. Voor appellant, die toen erflaatster een hersenbloeding kreeg en niet meer thuis kon wonen, 84 jaar oud was, bleek het niet mogelijk samen met erflaatster nog te verhuizen naar een nieuwe woning. De relatie van erflaatster en appellant is onder spanning komen te staan, maar in stand gebleven. De erfstelling en executeursbenoeming ten gunste van appellant zijn onlosmakelijk verbonden met de affectieve relatie en de gezamenlijke eigendom van de woning. Het hof ziet geen aanleiding te oordelen dat de erfstelling van appellant en zijn benoeming tot executeur in de uiterste wil van erflaatster vanwege de beëindiging van de samenwoning zo moeten worden uitgelegd dat deze alleen zouden gelden als erflaatster en appellant op het moment van overlijden van erflaatster nog samenwoonden in de gezamenlijke woning. Uit niets blijkt dat erflaatster bij het maken van haar uiterste wil de bedoeling had dat deze niet zou gelden als de affectieve relatie van haar met appellant nog zou bestaan maar de samenwoning noodgedwongen door de gezondheidstoestand van een van hen zou zijn verbroken. Het hof vindt het opmerkelijk dat de kinderen spreken over een vergeten testament, waarmee zij kennelijk bedoelen dat erflaatster is vergeten haar testament (lees: de erfstelling van appellant en zijn benoeming tot executeur) te herroepen. Dat ondersteunt niet hun eigen uitleg dat erflaatster haar uiterste wil alleen heeft gemaakt voor het geval zij bij overlijden zou samenwonen met appellant. Als die uitleg klopt, hoefde zij de erfstelling immers niet te herroepen en is zij dat ook niet vergeten. Als de kinderen met vergeten testament bedoelen dat erflaatster het testament echt was vergeten, is het vreemd dat zij toch uitleg vragen van het aanwezige testament. De kinderen doen een beroep op overeenkomstige toepassing van artikel 4:52 BW, dat bepaalt dat beschikkingen ten gunste van een verloofde of een echtgenoot vervallen door echtscheiding of scheiding van tafel en bed, tenzij uit de uiterste wil zelf het tegendeel is af te leiden. In de praktijk zullen samenwoners elkaar over en weer tot erfgenaam en executeur benoemen met het oog op het geval dat de samenwoning door het overlijden van één van hen eindigt. In de notariële praktijk is het gebruikelijk dat uitdrukkelijk als voorwaarde in het testament op te nemen. Ook als zij dat niet uitdrukkelijk hebben verwoord, kan er ruimte zijn dergelijke uiterste wilsbeschikkingen bij een eerdere beëindiging van de samenwoning zo uit te leggen dat deze niet voor die situatie gelden en als het ware zijn vervallen. Die uitleg is dan in lijn met wat artikel 4:52 BW regelt voor beschikkingen ten gunste van verloofden en echtgenoten. Voor die uitleg is in dit geval geen aanleiding. De slotsom is dat gelet op de verhoudingen die erflaatster in haar

testament kennelijk wenst te regelen en op de omstandigheden waaronder dit testament is gemaakt de uiterste wilsbeschikkingen van erflaatster zo moeten worden uitgelegd dat zij appellant heeft benoemd tot enige erfgenaam en executeur en dat deze beschikkingen ook gelden in de situatie dat de samenwoning van erflaatster en appellant noodgedwongen is geëindigd vanwege de gezondheidstoestand van erflaatster.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 20-05-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:3091

Zaaknummer: 200.340.968

Rechters: M.L. van der Bel, J.H. Lieber en R.E. Brinkman

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Conclusie van de A-G in een zaak waarin o.m. moet worden beoordeeld of bij de overdracht van een bedrijf sprake was van in aanmerking te nemen giften.

In 2021 [ECLI:NL:GHARL:2021:11253] speelde een zaak waarin na het overlijden van vader door A en B [twee van de drie zonen] een beroep is gedaan op hun legitieme portie en waarbij werd gesteld dat die legitieme was geschonden door giften die erflater aan C [de derde zoon] heeft gedaan. Het hof oordeelde dat diverse kwietscheldingen van vader aan C in het kader van de bedrijfsoverdracht zijn aan te merken als schenkingen die voor de berekening van de legitimaire massa, en daarmee de legitieme portie, moeten worden meegenomen. Volgens het hof hebben A en B ieder een vordering op appellant C als begiftigde van circa € 250.000 (art. 4:89 lid 1 tweede zin BW) en is C in beginsel verplicht bedragen te betalen aan A en B, voor zover dit, alle omstandigheden in aanmerking genomen, niet onredelijk is, artikel 4:90 lid 1 BW. Tevens is bepaald dat C dat laatste moet bewijzen. In 2024 [ERF 2024-0292] oordeelde het hof dat C niet is geslaagd in dat laatste bewijs. Het hof geeft aan dat een goede reden om te oordelen dat het onredelijk is om in te korten op een gift, een sterke waardedaling van het geschonkene is die geheel buiten toedoen van de begiftigde is ontstaan als gevolg van bijzondere omstandigheden die redelijkerwijs niet voor zijn rekening behoren te komen (Parl. Gesch. Boek 4 BW (Inv.wet), p. 1865). In deze zaak is – zo het hof – eerder het tegendeel het geval.

Thans de conclusie van A-G Ibili in deze zaak in het door A en B ingestelde cassatieberoep. De A-G gaat niet mee met het eerste onderdeel van het principale cassatieberoep waarin wordt opgekomen tegen het oordeel dat het verpachten van de percelen landbouwgrond aan de maatschap en het overeenkomen van een overnamebeding van deze percelen in de maatschapsovereenkomst geen gift is besloten die in aanmerking komt voor de berekening van de legitieme portie op grond van artikel 4:65 jo. 4:67 BW. In het overnemen van een agrarisch bedrijf tegen een lagere waarde dan de economische waarde ligt – zo de A-G – in zijn algemeenheid geen vermoeden van een bevoordelingsbedoeling besloten. Hij verwijst daarvoor op de bedrijfsopvolgingsrechtspraak, waaruit volgt dat de eisen van redelijkheid en billijkheid in het algemeen in de weg staan aan een waardering die voorzetting van een (nog

juist lonend) bedrijf onmogelijk maakt, en dat hieruit voortvloeit dat in het algemeen sprake zal zijn van nakoming van een verplichting en niet van de bedoeling tot bevoordeling die is vereist voor het aannemen van een gift voor zover waardering op een lagere waarde dan de economische waarde noodzakelijk is om de voortgezette bedrijfsuitoefening te verzekeren. Het onderdeel waarin wordt geklaagd dat in het kosteloos gebruik van C van een woning een gift besloten ligt, volgt de A-G niet, kort en goed omdat het hof terecht heeft geoordeeld dat de bevoordelingsbedoeling van de vader niet kan worden afgeleid uit slechts de verrijking en verarming. Het incidentele beroep van C komt op tegen de overweging van het hof dat de giften die vader heeft gedaan, geheel aan hem worden toegerekend, ook al was hij getrouwd in gemeenschap van goederen. Volgens C zouden de giften voor de helft aan (de nalatenschap van) moeder moeten worden toegerekend, omdat zij ten laste zijn gekomen van de huwelijksgemeenschap van vader en moeder. Moeder heeft aan vader in de notariële akte in 2010 toestemming op voet van artikel 1:88 BW gegeven voor alle rechtshandelingen van vader in die akte, dus ook voor de kwijtschelding van de overnamesom en de koopsom van de woning voor een deel van € 100.000. Die toestemming maakt haar niet tot schenker, maar bevestigt – volgens het hof – juist dat de schenkingen alleen door vader zijn gedaan. De A-G geeft aan dat de wetgever bij de toerekening van giften (in het kader van de berekening van de legitieme portie) uitdrukkelijk heeft gekozen voor de formele tenaamstelling van de gift, nadat de wetgever een andersluidende regeling in het wetsvoorstel uitdrukkelijk heeft verworpen. Ten aanzien van een schuld uit geldlening van € 115.000 hebben vader en moeder als schenkers enerzijds en C als begiftigde anderzijds een schenkingsverklaring van 5 januari 2011 ondertekend. Uit deze verklaring blijkt dat vader en moeder als schenkers volledige kwijtschelding van de schuld uit geldlening van € 115.000 hebben verleend aan C als begiftigde. De A-G volgt C in zijn stelling dat het hof verzuimd heeft om dit te betrekken bij de beoordeling van zijn betoog dat de schenking van € 115.000 aan vader en moeder moet worden toegerekend. Die klacht slaagt derhalve.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-05-2025

ECLI: ECLI:NL:PHR:2025:573

Zaaknummer: 24/02886

Rechters: F. Ibili

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een legitiem geschil gaat het hof o.m. in op de gestelde buitengerechterlijke vernietiging van schenkingen, de wilsbekwaamheid ten tijde van het verlijden van een notariële volmacht, de inwerkingtreding van die volmacht en de bevoegdheid tot Selbsteintritt.

Zie ERF 2022-0292 en ERF 2024-0180 voor eerdere uitspraken en de feiten in deze nalatenschap. Samengevat draait onderhavige zaak om diverse schenkingen die door een vooroverleden zoon [B] van de in juni 2019 overleden erflaatster van haar rekening zijn gedaan. Gevorderd wordt o.m. een verklaring voor recht dat de vermeende schenkingen zijn vernietigd. Een andere zoon [A] van erflaatster (die de nalatenschap heeft verworpen en een beroep op zijn legitieme portie heeft gedaan) heeft in juli 2019 een brief gestuurd waarin hij stelt dat B de voorgaande jaren zonder rechtsgeldige volmacht over het geld, de bankrekeningen en overige vermogensbestanddelen van erflaatster beschikte en dat hij, A, in december 2018 een overeenkomst van geldlening en schenkingen met terugwerkende kracht heeft vernietigd. De rechtbank gaat hier niet in mee. A heeft geen, althans onvoldoende, concrete feiten en omstandigheden vermeld die de conclusie rechtvaardigen dat aan de vereisten van artikel 3:44 BW en 3:63 lid 3 BW is voldaan. De enkele, niet nader geconcretiseerde stelling dat erflaatster een hoge leeftijd bereikte en in het voorafgaande decennium onder meer aan ouderdomsdementie, althans aan een daarmee vergelijkbaar degeneratief verval van geestelijke vermogens leed, is daartoe onvoldoende. Bij de verdere beoordeling van de schenkingen/overboekingen bekijkt de rechtbank of werd gehandeld op basis van een rechtsgeldige volmacht. In dat kader overweegt de rechtbank geen redenen te hebben om te veronderstellen dat erflaatster wilsonbekwaam was ten tijde van het verlijden van het notariële levenstestament waarin de volmacht aan B was opgenomen. Tussen partijen is vervolgens in geschil of de volmacht in werking getreden is. Volgens de tekst van het levenstestament is daarvoor vereist dat een daartoe bevoegde arts een gedagtekende schriftelijke verklaring heeft afgelegd, waarin staat dat erflaatster om medische redenen niet zelfstandig in staat is om haar eigen belangen behoorlijk te behartigen. Tussen partijen is niet in geschil dat dit laatste het geval was op 17 mei 2018 en dat de verklaring van de huisarts in zoverre dus juist is. Een redelijke uitleg van het levenstestament brengt dan ook mee dat

erflaatster heeft gewild dat de volmacht op dat moment in werking zou treden. Het vorenstaande leidt tot de conclusie dat B in ieder geval vanaf 17 mei 2018 gevolmachtigd was om namens erflaatster schenkingen te doen. Verder stelt de rechtbank vast dat in de volmacht uitdrukkelijk is voorzien in Selbsteintritt. Voor wat betreft de eerdere betalingen/schenkingen gaat de rechtbank ervan uit dat, nu niet is gesteld of gebleken dat erflaatster op enig moment kenbaar heeft gemaakt niet in te stemmen met de betalingen, de betalingen die in die periode zijn gedaan overeenkomstig de wil van erflaatster zijn geweest. De reconventionele vordering betreft het aandeel van B in de nalatenschap van diens vader en wordt toegewezen voor zover het de erkende verschuldigdheid van het genoemde bedrag betreft; de gevorderde betaling wordt afgewezen omdat als gevolg van de vereffening verhaal door individuele schuldeisers uitgesloten is. Partijen zijn verder verdeeld over zowel de waarde van de goederen van de nalatenschap als de in aanmerking te nemen giften en schulden, waarna de rechtbank per onderdeel op die geschilpunten ingaat. Enkele daarvan kwalificeert de rechtbank als gebruikelijk en niet-bovenmatig zodat die niet in aanmerking worden genomen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 14-05-2025

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2025:3822

Zaaknummer: C/05/406442

Rechters: M. Stempher

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Inzake de afwikkeling van de nalatenschap van een erflater die met twee zonen een tijd een maatschap heeft geëxploiteerd, stelt het hof onder meer de hoogte vast van de door een van hen te betalen vergoeding voor het gebruik van landerijen.

Dit uitgebreide arrest ziet op een tweetal zaken (ECLI:NL:GHARL:2025:3281 en ECLI:NL:GHARL:2025:3282) in dezelfde nalatenschap waarvan het hof heeft beslist dat ze op de rol zouden worden gevoegd en waarvan in één arrest gelijktijdig uitspraak is gedaan (om te waarborgen dat beide procedures gelijk oplopen). Vader was in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met moeder [geëntimeerde 1]. Uit dit huwelijk zijn tien kinderen geboren. Kind A [appellant] en kind B [medegeëntimeerde] hebben samen met vader in maatschapsverband een melkveebedrijf gehad. Vader had daarbij het gebruik en genot van de landerijen en van het melkquotum ingebracht, die hij samen met zijn echtgenote in eigendom had. Na de beëindiging van de maatschap door vader hebben A en B in maatschapsverband het bedrijf voortgezet, met voortgezette gebruikmaking van de landerijen en het melkquotum. Na de beëindiging van de maatschap tussen A en B heeft A het bedrijf eerst alleen en daarna samen met zijn echtgenote Q, [appellante], voortgezet in de maatschap X. Ook bij die voortzetting is het bedrijf gebruik blijven maken van (een deel van) de landerijen met opstallen en het melkquotum van vader en moeder. Voor dat voortgezette gebruik hebben A en maatschap X niet betaald aan (de erfgenamen van) vader en moeder. A en Q wonen sinds 1998 in een woning die eigendom was van vader en moeder. Na het overlijden van vader zijn die woning en de landerijen voor de onverdeelde helft tot zijn nalatenschap gaan behoren. Of daar ook nog een melkquotum toe behoorde, is in geschil. In deze procedure willen geëntimeerden als de erfgenamen van vader dat het hof voor recht verklaart dat tot de nalatenschap behoren: vorderingen op A, Q en maatschap X [appellanten] en kind B, tot betaling van vergoedingen voor het voortgezette gebruik van de onroerende zaken, vorderingen op A, Q en maatschap X voor het onttrekken van het melkquotum aan de nalatenschap, vorderingen op A en B tot betaling van achterstallige huur van de woning, en vorderingen op hen tot betaling van een vergoeding voor fosfaatrechten. Moeder stelt daarnaast deze vorderingen ook in als geldvorderingen voor zichzelf als gerechtigde tot de helft van de ontbonden huwelijksgoederengemeenschap en omdat zij krachtens keuzelegaat

alle goederen uit de nalatenschap heeft verkregen. Appellanten willen op hun beurt, kort gezegd, dat alsnog een verdeling plaatsvindt van de ontbonden maatschap met vader, met veroordeling van moeder om op grond van die verdeling aan hen een bedrag te betalen. Verder willen zij dat het hof verklaart wat de waarde is van de nalatenschap van vader en dat zij op die grond een niet-opeisbare vordering hebben op moeder. Ook willen zij vernietiging op grond van artikel 3:45 BW van een tweetal (ver)koopovereenkomsten die moeder in 2020 en 2021 heeft gesloten met een ander kind, C [medegeïntimeerde]. Ook willen zij opheffing van beslagen die door geïntimeerden zijn gelegd en vergoeding door hen van de daardoor geleden schade. In eerste aanleg heeft de rechtbank A veroordeeld tot betaling aan moeder van circa € 56.000 in verband met het gebruik van de landerijen en A, Q en maatschap veroordeeld tot betaling aan moeder van circa € 256.000 als vergoeding voor de helft van de waarde van de fosfaatrechten die maatschap X in 2018 heeft verkregen. A, Q en C zijn het met die beslissingen niet eens en vinden dat hun vorderingen ten onrechte zijn afgewezen en dat zij aan moeder in het geheel geen gebruiksvergoeding voor onroerende zaken en een vergoeding voor fosfaatrechten verschuldigd zijn. Ook geïntimeerden waren het met de beslissingen van de rechtbank niet eens en vinden de toegekende vergoedingen te laag en te beperkt. Zij handhaven in hoger beroep hun oorspronkelijke vorderingen, waarbij zij hun vordering tot toekenning van een vergoeding aan moeder voor de fosfaatrechten hebben verhoogd tot vergoeding van de volledige waarde van die fosfaatrechten. Omdat zij vinden dat B in ieder geval over de periode van 1991 tot 2004 naast A gehouden is tot betaling van een gebruiksvergoeding voor de landerijen en de opstallen, hebben zij hun daartoe strekkende vordering in een afzonderlijke hogerberoepprocedure gehandhaafd. Het hof laat de beslissingen van de rechtbank deels in stand en beslist voor een deel anders. Het hof stelt de door A aan moeder te betalen vergoeding voor het gebruik van de onroerende zaken hoger vast (€ 300.000), maar vindt dat er geen grond bestaat voor toekenning aan moeder van een vergoeding voor fosfaatrechten die door maatschap X zijn verkregen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 20-05-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:3281

Zaaknummer: 200.337.100/01

Rechters: O.E. Mulder, W.F. Boele en M.L. van der Bel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bij de verdeling van een nalatenschap tussen broers en zussen mogen geen al te hoge eisen worden gesteld aan de rekening en verantwoording van het beheer door twee van hen.

Deze Arubaanse zaak betreft de verdeling van een aantal percelen sieraden. Interessant is vooral de overweging over de rekening en verantwoording over het verloop van een aantal bankrekeningen. Het gerecht geeft aan dat X en Y eisers inzage hebben gegeven in het rekeningverloop en in de besteding van de ten laste van de rekening gebrachte bedragen. Die inzage is vervat in de twee mappen 'bankboek vader A' en de map 'bankboek vader B'. Het gerecht acht deze inzage en verantwoording, ook met inachtneming van de uitgebreide reactie daarop door gedaagde, genoegzaam. Daarbij geldt dat in het algemeen geldt dat de eisen die aan een rekening en verantwoording kunnen worden gesteld, sterk afhangen van de omstandigheden van het geval. Voor zover gedaagde vraagtekens plaatst bij uitgaven gedaan bij leven van vader en moeder, geldt dat het vader en moeder vrijstond te beschikken over hun vermogen zoals zij dat wilden. Het gaat hier om hetgeen aanwezig was op de sterfdata. X en Y hebben het al eerder door de ouders aan hen overgelaten beheer voortgezet en hebben, zoals de verantwoording onmiskenbaar aantoont, verplichtingen voldaan van en betalingen gedaan ten bate van de gemeenschap, onder meer met betrekking tot de ouderlijke woning. Van belang is voorts dat het hier geen beheer door (betaalde) professionals betreft, maar door familieleden binnen de familiesfeer. Een punctuele verantwoording met bonnen voor alle opgedragen (schoonmaak)klusjes en alle gedane uitgaven, zoals gedaagde verlangt, kan in redelijkheid niet geëist worden. Van belang is voorts dat de overige acht erfgenamen geen bezwaren hebben geuit tegen het gevoerde beheer. Ten slotte kan nog worden opgemerkt dat het financieel belang van gedaagde bij de door hem gesignaleerde discrepanties en onduidelijkheden (gelet op zijn 1/9de aandeel) niet van veel betekenis is.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao

Datum uitspraak: 28-04-2025

ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2025:73

Zaaknummer: CUR202204736

Rechters: P.E. de Kort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Broers en zussen hebben moeders nalatenschap verdeeld zonder dat een zus daaraan heeft deelgenomen zodat deze verdeling nietig is en hetgeen is ontvangen, als onverschuldigd moet worden terugbetaald.

De vier appellanten [A, B, C, D] en geïntimeerde X zijn broers en zussen en de kinderen/erfgenamen van hun in 2018 overleden moeder. Het vermogen van moeder is in 2013 onder bewind gesteld waarbij A en B tot bewindvoerder zijn benoemd. In 2013 hebben A en B een overzicht gestuurd naar X met daarop voor een totaalbedrag van circa € 24.000 van moeder geleende bedragen. X heeft daar nimmer op gereageerd. Kort en goed komt het erop neer dat A in een door haar opgesteld overzicht heeft aangegeven dat iedere erfgenaam € 15.000 toekwam, en dat dit bedrag op de schuld van X in mindering wordt gebracht. In 2021 heeft A aan alle erfgenamen een laatste overzicht toegestuurd, waarin X wordt verzocht aan ieder van de erfgenamen circa € 1.050 te betalen, waarop X afwijzend heeft gereageerd. In eerste aanleg heeft de rechtbank de vordering van X toegewezen om appellanten te veroordelen de nalatenschap met haar te verdelen, en de vordering van appellanten om X te veroordelen aan ieder van € 1.050 te betalen, afgewezen. In appèl wijst het hof de vorderingen van X die betrekking hebben op het door A en B gevoerde bewind af, o.m. omdat zij haar belang onvoldoende heeft toegelicht. Het hof volgt de rechtbank in het oordeel dat sprake is geweest van een nietige verdeling, omdat de broers en zussen (te voorbarig) bedragen uit de nalatenschap hebben opgenomen en onderling hebben verdeeld, zonder dat A aan de verdeling heeft deelgenomen. De rechtbank heeft geoordeeld dat de verdeling van de nalatenschap alsnog moet plaatsvinden. Het hof is net als de rechtbank van oordeel dat X niet heeft deelgenomen aan de verdeling. Weliswaar zijn aan X meerdere keren e-mails gestuurd over dit onderwerp, maar van enige daadwerkelijke deelname van X aan de verdeling van de bestanddelen van de nalatenschap blijkt daar niet uit. Voor de betalingen die uit de nalatenschap zijn gedaan aan A-D bestond geen rechtsgrond. De vordering van X tot terugbetaling is toewijsbaar omdat de betalingen onverschuldigd zijn verricht (art. 6:203 BW). Anders dan in eerste aanleg vordert X dat het hof de verdeling vaststelt, hetgeen het hof vervolgens doet. Interessant is in dat kader dat het hof het met X eens is dat het toesturen in 2013 van het leningenoverzicht moet worden aangemerkt als een opeisen, zodat de vordering inmiddels is verjaard. Verder heeft het hof nadere informatie nodig, zodat de verdeling wordt

aangehouden.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 25-02-2025

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2025:514

Zaaknummer: 200.336.611_01

Rechters: M. van Ham, J.J.M. van Lanen en J. van der Steenhoven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens de rechtbank brengt het enkele feit dat de vaderlijke erfdelen niet volledig kunnen worden voldaan uit de nalatenschap van moeder niet met zich mee dat alle schenkingen die moeder bij leven heeft gedaan per definitie paulianeus zijn; daarvoor is wetenschap van benadeling ten tijde van die schenkingen vereist.

De in 2001 overleden vader van partijen had een OBV in zijn testament opgenomen krachtens welke de vijf kinderen een niet-opeisbare vordering op hun moeder kregen. In 2019 is moeder overleden en heeft haar vier kinderen en twee kleinkinderen (plaatsvervullers van een vooroverleden zoon) als erfgenamen achtergelaten. Door de opeisbare OBV-vorderingen is moeders nalatenschap negatief. Samengevat vordert eiseres (een van de kinderen) primair in het kader van de verdeling van de nalatenschap van moeder ex artikel 3:185 BW de bekende en nog op te helderen schenkingen/giften te vernietigen op grond van artikel 3:45 BW en de ongedaanmakings/terugbetalingsverplichting zo veel mogelijk ex artikel 3:184 BW toe te rekenen op de erfdelen van de betreffende begunstigden. Omdat alle kinderen een schenking van € 10.500 hebben ontvangen, leidt vernietiging van die schenkingen niet tot een andere uitkomst in de afwikkeling van de nalatenschap. Verder is niet komen vast te staan dat schenkingen van € 35.000 aan drie van de kinderen zijn gedaan. De beoordeling of moeder paulianeus heeft gehandeld ziet daarom alleen nog op de schenkingen van totaal € 45.000 aan drie kinderen, de vooroverleden broer en twee van de gedaagden. Ter onderbouwing van haar vordering voert eiseres aan dat zowel ten tijde van de schenkingen als per datum overlijden van moeder, het vermogen van moeder onvoldoende was om de vaderlijke erfdelen inclusief rente volledig te voldoen. Door de schenkingen zijn de kinderen in hun hoedanigheid van schuldeiser van moeder benadeeld in hun verhaalsmogelijkheden. Volgens eiseres wist moeder, of anders behoorde zij te weten, dat de schenkingen tot benadeling zouden leiden, omdat zij bekend was met de schulden uit hoofde van de vaderlijke erfdelen. Zij was immers bekend met het testament van vader en de fiscale omvang van de schulden op basis van de aangifte erfbelasting. Het hof stelt dat de vraag die moet worden beantwoord is of moeder ten tijde van het doen van de schenkingen wist of behoorde te weten dat eiseres (en de andere kinderen als erfgenamen van vader) daardoor in hun verhaalsmogelijkheden zouden worden benadeeld. De rechtbank concludeert dat eiseres onvoldoende stelt om tot dat oordeel te

komen. Eiseres heeft niet gesteld wanneer de schenkingen van drie keer € 5.000 precies hebben plaatsgevonden en wat het vermogen van moeder op dat moment was. Of op dat moment door die betreffende schenkingen de schuldeisers zijn benadeeld in hun verhaalsmogelijkheden, kan daarom niet worden vastgesteld. Ook is daarmee niet bekend op welk moment bij moeder de wetenschap moest bestaan dat zij door het doen van schenkingen schuldeisers benadeelde. Eiseres heeft bovendien in het geheel niet duidelijk gemaakt wat vernietiging van de schenkingen financieel zou betekenen voor de nalatenschap van moeder. Dit had wel van eiseres verwacht mogen worden. Eiseres stelt dat moeder op de hoogte moet zijn geweest van de schulden uit hoofde van de vaderlijke erfdelen, nu zij bekend was met het testament en de aangifte erfbelasting. Om die reden had zij de schenkingen niet mogen doen. Eiseres heeft echter niets aangevoerd waaruit blijkt dat moeder bekend was de schulden aan de kinderen én dat zij wist dat de kinderen door de schenkingen in hun verhaalsmogelijkheden werden benadeeld. De enkele bekendheid met het testament en de aangifte erfbelasting – als moeder zich al bewust was van de implicaties daarvan – was daarvoor in ieder geval niet voldoende. Zoals een van de gedaagden terecht aanvoert, brengt het enkele feit dat de vaderlijke erfdelen niet volledig kunnen worden voldaan uit de nalatenschap van moeder niet met zich mee dat alle schenkingen die moeder bij leven heeft gedaan per definitie paulianeus zijn. Om tot die conclusie te kunnen komen moet vaststaan dat moeder ten tijde van die schenkingen wist van de benadeling. De nalatenschap van moeder is negatief. Van een legitieme portie kan om die reden geen sprake zijn. Eiseres heeft niet gesteld of onderbouwd op basis waarvan haar legitieme portie anders dan nihil is. Vernietiging van de schenkingen die volgens eiseres paulianeus zijn, maakt de nalatenschap in ieder geval niet positief.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 06-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2024:5873

Zaaknummer: C-01-383649 - HA ZA 22-375

Rechters: H.T.J.F. Verhappen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof rekent een schuld van een kind toe op diens erfdeel en constateert dat het kind een bedrag aan de nalatenschap moet voldoen, zij het lager dan de rechtbank had vastgesteld, en oordeelt dat schade voortvloeiend uit het niet meewerken aan de levering van de woning moet worden vergoed.

Partijen zijn broer en zus. In 2017 is vader overleden en in 2018 moeder. Zij waren gehuwd in gemeenschap van goederen, waarvan onderdeel uitmaakte de eigendom van de echtelijke woning. In zijn testament heeft vader aan moeder het vruchtgebruik van zijn nalatenschap gelegateerd, onder bepaling dat de vruchtgebruiker niet bevoegd is tot vervreemding, bezwaring of vertering van het vruchtgebruikvermogen. Geïntimeerde A en appellant B zijn in dat testament tot enige erfgenamen benoemd, A voor 5/6 deel en B voor 1/6 deel. A is in het testament tot executeur benoemd, welke benoeming zij heeft aanvaard. Moeder had geen testament. A en B hebben de nalatenschap van vader beneficiair aanvaard. A heeft ook de nalatenschap van moeder beneficiair aanvaard. Beide nalatenschappen zijn nog niet verdeeld. De rechtbank heeft in het beroepen vonnis de wijze van verdeling van de nalatenschappen van vader en moeder zo vastgesteld dat aan A per saldo € 278.173,56 toekomt en aan B € 0. De rechtbank heeft ook voor recht verklaard dat na toerekening van de schuld van B van € 223.500 op zijn erfdeel een schuld aan de nalatenschappen resteert van € 119.703,89. Het hof constateert dat B in eerste aanleg gedaagde was en dat B niet voor het eerst in hoger beroep een vordering kan instellen (art. 353 lid 1 laatste zinsnede Rv). Het hof vat het hoger beroep van B daarom zo op dat hij concludeert dat het hof zijn verweren zal honoreren. Het hof zal zijn verweren beoordelen in het kader van de aangevoerde grieven. In dat verband overweegt het hof nog dat B in zijn inleiding op de grieven heeft aangevoerd dat hij het geschil in volle omvang aan het hof wil voorleggen. Het hof kan het geschil niet zonder meer volledig opnieuw beoordelen. Het hof kan ook niet (zonder meer), los van de grieven, de verweren van B uit de eerste aanleg meenemen in de beoordeling. Uit de memorie van grieven moet voldoende kenbaar zijn (zowel voor het hof als voor A) tegen welke beslissingen en oordelen van de rechtbank het hoger beroep is gericht, wat daarvoor de redenen zijn en wat appellant B bedoelt aan te voeren. Alleen als dat voldoende duidelijk is, zal het hof die standpunten in de beoordeling (kunnen) betrekken. Het hof waardeert alle omstandigheden ter zake van de

schenking door de vader aan B c.q. diens investering in het bedrijf van B. Het hof geeft aan dat B in de loop der tijd steeds wisselende standpunten heeft ingenomen maar ook de standpunten in zijn memorie van grieven zijn tegenstrijdig. Zoals hiervoor is vermeld heeft B aangevoerd dat zijn vader een investering heeft gedaan. In zijn bewijsaanbod heeft B echter vermeld dat het gaat om een schenking. Los van de hiervoor al vermelde onduidelijkheden over de gestelde investering, is het hof van oordeel dat het doen van een investering als stille vennoot niet hetzelfde is als een schenking. Over een schenking heeft B niets aangevoerd. Om die reden is het voor het hof (ook) niet duidelijk wat B wil bewijzen. Het hof komt dus tot hetzelfde oordeel als de rechtbank. De schuld zal op grond van artikel 4:228 lid 1 BW worden toegerekend op het erfdeel van B. Verder oordeelt het hof dat door B na het overlijden gepinde bedragen moeten worden toegerekend op diens erfdeel waarna het hof ingaat op de verdeling van de nalatenschap, waarbij het een andere berekeningssystematiek hanteert dan de rechtbank, en vaststelt dat B nog circa € 61.000 aan de nalatenschap moet voldoen. Interessant is ook dat de kantonrechter A de bevoegdheid toegekend heeft om de woning van erflaters te verkopen. De rechtbank is, evenals de voorzieningenrechter in kort geding, van oordeel dat B tot tweemaal toe in juni 2021 niet heeft willen meewerken aan de levering terwijl daar geen begin van een valide reden voor was. Die weigering noopte A om een kort geding aanhangig te maken teneinde vervangende toestemming te verkrijgen voor de levering van de woning om te voorkomen dat de koopovereenkomst door de kopers ontbonden zou kunnen worden, maar leidde ook tot de vermindering van de koopsom met € 5.100. Zowel de rechtbank als het hof is van oordeel dat B hiermee onrechtmatig heeft gehandeld jegens A en dat de als gevolg daarvan ontstane schade ter hoogte van de helft moet worden vergoed. Dat geldt eveneens voor de helft van de rechtstreeks uit die weigering voortvloeiende extra notariskosten. Volgens het hof miskent B met zijn klachten over het gebrek aan zijn betrokkenheid bij de totstandkoming van de koopakte, dat de bevoegdheid om de woning te verkopen exclusief aan A toekwam. Die bevoegdheid had de kantonrechter haar op grond van artikel 4:198 BW gegeven bij beschikking van 2019. B kon daarom geen eisen stellen aan of bezwaren uiten tegen de door A gesloten koopovereenkomst.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 04-03-2025

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2025:586

Zaaknummer: 200.319.917_01

Rechters: M.E. Smorenburg, M. van Ham en G. Megchelsen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een executeur moet erfgenamen op voorhand informeren over een verzoek aan de rechter om in afwijking van het testament loon vast te stellen, en hen daarbij als belanghebbenden aanduiden, maar desalniettemin is er geen grond voor ontslag.

In het testament heeft erflater een executeur benoemd en daarbij aangegeven dat deze executeur geen recht heeft op loon. Nadat de executeur de executele had aanvaard, heeft hij direct de Stichting in zijn plaats gesteld. De Stichting was op de hoogte van de inhoud van het testament en wist dus dat in het testament was opgenomen dat er geen recht was op loon. Desondanks heeft de Stichting de executele aanvaard. Nu doet de Stichting een beroep op onvoorziene omstandigheden en wenst via de rechter een beloning voor haar werkzaamheden te verkrijgen op grond van artikel 4:144 lid 3 BW in samenhang met artikel 4:159 lid 3 BW zonder de erfgenamen hiervan op de hoogte te brengen. Deze gang van zaken wijst het hof af. Vooropgesteld moet immers worden dat het alsnog toekennen van loon (waar dat bij testament niet was toegekend), ook al gebeurt dat op grond van een bij wet geschapen mogelijkheid, hoe dan ook een afwijking van het testament betreft. Het is bovendien een afwijking die ten laste komt van de nalatenschap en daarmee van het aandeel uit die nalatenschap dat de erfgenamen uit de nalatenschap ontvangen. Alleen daarom al ligt het op de weg van een redelijk bekwaam en redelijk handelend executeur, die immers mede de belangen van de erfgenamen in acht behoort te nemen, die erfgenamen op deugdelijke wijze en op voorhand over een dergelijk verzoek te informeren en hen, bij indiening van het verzoek, als belanghebbenden daarbij aan te duiden. Daar komt bij dat van een executeur mag worden verwacht dat deze zijn taak vervult op een manier die voor de nalatenschap en de erfgenamen zo min mogelijk belastend is. Daartoe hoort ook dat de executeur de nalatenschap niet belast met onnodige kosten. In een geval als het onderhavige, waarin alle erfgenamen bekend zijn, betekent dat dat mede van de executeur verwacht mag worden dat hij tracht over het loon tot een vergelijk met die erfgenamen te komen alvorens zich met een formeel verzoek (met alle kosten van dien) tot de rechter te wenden. Aan de Stichting moet worden toegegeven dat daartoe geen wettelijke verplichting bestaat, maar het is wel wat een redelijk bekwaam en redelijk handelend executeur betaamt. De door de Stichting in deze procedure gegeven reactie op het door de erfgenamen in deze procedure ingenomen standpunt roept bij het hof de vraag

op of de Stichting van het voorgaande voldoende doordrongen is. In het midden kan worden gelaten of sprake is van onvoorziene omstandigheden omdat de erfgenamen (ondanks de onjuiste werkwijze van de Stichting) hebben ingestemd met het gangbare uurloon voor het afwikkelen van een nalatenschap door de Stichting.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 19-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:4128

Zaaknummer: 200.342.059_01

Rechters: R.R.M. de Moor, J.B. Smits en T. van der Valk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Inzake een geschil over de omvang van de nalatenschap benoemt het hof een deskundige.

Zie voor de feiten in deze zaak, waarin erflater zijn geregistreerd partner X (verweerster) en dochter Y (appellante) achter laat, ERF 2024-0491. X is tot enig bezwaard erfgenaam alsmede tot executeur/afwikkelingsbewindvoerder benoemd. Partijen zijn het o.m. niet eens over een te benoemen deskundige, hetgeen voor het hof reden is om zelf een onafhankelijke deskundige te benoemen. Het hof heeft A bereid gevonden om onderzoek te verrichten naar de waarde van een geldlening en de waarde van de onderneming per sterfdatum, mede aan de hand van een daartoe op te stellen jaarrekening 2020 per sterfdatum. X heeft, hoewel zij daartoe wel in de gelegenheid is gesteld, niet gereageerd op het verzoek van Y dat de deskundige aan de punten in een brief van haar aandacht besteedt waardoor er een correcte boedelbeschrijving gemaakt kan worden en het erfdeel/legitieme portie van Y becijferd kan worden. Het hof overweegt dat de deskundige deze punten – met name mogelijk verborgen schenkingen aan de vof, verklaring hoge kostenposten en mogelijke verkoop voorraden voor een te lage prijs – ook in het onderzoek dient te betrekken zodat er een juiste boedelbeschrijving van de nalatenschap van erflater opgemaakt kan worden. In de tussenbeschikking is opgenomen dat de kosten van de deskundige voor rekening van X komen. Het hof wijst het verzoek van X tot maximering van de kosten van de deskundige af, aangezien de door het hof te benoemen deskundige een duidelijke begroting heeft opgesteld, die op een hoger bedrag uitkomt.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3952

Zaaknummer: 200.336.970_01

Rechters: R.R.M. de Moor, J.I.M.W. Bartelds en M. Breur

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank legt testament uit waardoor ex-partner met wie 40 jaar geen contact meer was, geen erfgenaam is.

Erflaatster is overleden zonder achterlating van een echtgenoot, afstammelingen, broers/zussen of ouders. Haar naaste familie zijn de eiseressen, twee kinderen van een vooroverleden broer. Erflaatster heeft in 1975 gedaagde tot enig erfgenaam benoemd en daarbij vermeld dat zij voornemens was om met hem in het huwelijk te treden. De relatie tussen erflaatster en gedaagde is omstreeks 1981/1982 geëindigd waarna zij geen contact meer met elkaar gehad. Volgens de rechtbank staat vast dat erflaatster en gedaagde een relatie hadden toen erflaatster haar testament liet opstellen en dat zij uiteindelijk nooit zijn getrouwd en dat hun relatie (uiterlijk) in 1982 is geëindigd. Gedaagde heeft tijdens de mondelinge behandeling bevestigd dat hij en erflaatster sindsdien nooit meer contact met elkaar hebben gehad. Verder staat vast dat zowel gedaagde als erflaatster na het eindigen van hun relatie ieder een nieuwe (langdurige) relatie hebben gehad. Onder deze omstandigheden dient het testament van erflaatster aldus te worden uitgelegd dat hetgeen daarin is geregeld alleen heeft gegolden voor de situatie die bestond in de periode dat erflaatster en gedaagde voornemens waren te trouwen en niet voor de situatie die daarna is ontstaan, namelijk dat de relatie is beëindigd en erflaatster en gedaagde gedurende ruim 40 jaar geen contact met elkaar hebben gehad. Gelet op het voorgaande komt aan het testament van erflaatster geen betekenis toe voor wat betreft de vererving van haar nalatenschap. Daarop is daarom het versterferfrecht van toepassing, op grond waarvan eiseressen zijn aan te merken als erfgenamen van erflaatster.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 16-04-2025

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2025:4149

Zaaknummer: C/05/443272 / HZ ZA 24-367

Rechters: O. Nijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel de driemaandstermijn van artikel 4:193 lid 1 BW is verstreken zonder dat tijdig verlenging is gevraagd, verlengt de kantonrechter deze wegens uitzonderlijke omstandigheden.

Het vermogen van X is onder bewind gesteld en Y is tot bewindvoerder benoemd. Y verzoekt de kantonrechter, op grond van artikel 4:193 lid 1 BW jo. artikel 4:192 lid 2 BW, de termijn te verlengen waarbinnen X een verklaring van beneficiaire aanvaarding of van verwerping van de nalatenschap dient af te leggen ter griffie van de rechtbank. Verzoekster is bewindvoerder over de goederen en gelden die behoren tot erfgename. In de beschikking wordt verwezen naar HR 16 mei 2025, ECLI:NL:HR:2025:758 (ERF 2025-0296) waarin is beslist dat de artikel 1:431-BW-bewindvoerder behoort tot de kring van wettelijke vertegenwoordigers als bedoeld in artikel 4:193 BW. Verder geeft de kantonrechter aan dat als er geen verklaring binnen drie maanden is afgelegd, de nalatenschap geldt als beneficiair aanvaard. In het geval een wettelijke vertegenwoordiger niet op de hoogte is van deze termijn, leidt dat ertoe dat de erfgenaam de nalatenschap, dan wel het aandeel daarin, van rechtswege beneficiair heeft aanvaard. In casu is de driemaandstermijn verstreken. Toch verleent de kantonrechter verlenging van de termijn. Uit de parlementaire geschiedenis bij artikel 4:193 BW leidt de kantonrechter af dat de wetgever heeft gedacht dat de belangen van de rechthebbende afdoende zijn beschermd door de beneficiaire aanvaarding die van rechtswege volgt in het geval niet tijdig een verklaring van beneficiaire aanvaarding of van verwerping is afgelegd. Strikte toepassing van het wettelijke regime leidt er in dit geval toe dat verzoekster als wettelijke vertegenwoordiger van X een nalatenschap dient te vereffenen, terwijl X wegens ernstige gebeurtenissen in het verleden geen enkel contact heeft met haar familie en daarnaast onduidelijk is wat de omvang en samenstelling is van de nalatenschap. Erflater is de vader van X. Verzoekster heeft aangegeven dat bij de aanvraag van de onderbewindstelling de (destijds) persoonlijk begeleidster van X een verklaring heeft opgesteld waaruit blijkt dat X geen contact heeft met haar familie en dat familie een gevoelig punt is bij X, waarbij verzoekster is verzocht daarover geen contact met X op te nemen. Verzoekster is pas door een brief van de Belastingdienst, gedateerd 23 januari 2025, bekend geworden met het overlijden en daardoor heeft zij niet binnen de termijn van drie maanden een verzoek kunnen indienen tot machtiging tot verwerping van de nalatenschap. Daar komt bij dat verzoekster gemotiveerd heeft gesteld dat het verleden met

haar familie, waaronder misbruik door haar vader (erflater), X hebben gemaakt tot wie zij nu is, in die zin dat zij door haar ernstige en langdurige psychiatrische problematiek niet zelfstandig kan wonen. Vanwege deze ernstige en langdurige problematiek kan het X volgens verzoekster niet kwalijk worden genomen dat zij verzoekster niet heeft geïnformeerd over het overlijden van erflater. Ook de zorgverleners waren er niet mee bekend dat verzoekster als bewindvoerder de plicht heeft iets te doen met een nalatenschap. Verzoekster is ervan overtuigd dat X de nalatenschap wenst te verwerpen. De kantonrechter heeft in de parlementaire geschiedenis bij artikel 4:193 BW geen aanknopingspunt gevonden om te veronderstellen dat de wetgever er rekening mee heeft gehouden dat een situatie zoals deze zich zou kunnen voordoen. Integendeel, het lijkt erop dat de wetgever er geen rekening mee heeft gehouden dat beneficiare aanvaarding van rechtswege deze gevolgen kan hebben. De kantonrechter is daarom van oordeel dat onverkorte toepassing van de hiervoor genoemde 'driemaandentermijn' in dit specifieke geval tot een resultaat leidt dat in strijd is met bedoeling van de wetgever en de rechtsbescherming die de wetgever rechthebbenden met artikel 4:193 BW heeft willen bieden. De kantonrechter acht die gevolgen maatschappelijk onaanvaardbaar. Uit het oogpunt van rechtsbescherming wordt de verzochte verlenging van de termijn dan ook verleend.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 27-05-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2025:2223

Zaaknummer: 11591387 ER VERZ 25-48

Rechters: J.E. Biesma

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het tuchthof wijst de klacht af die inhoudt dat de notaris een complex testament heeft gemaakt dat erflaatster niet heeft gewild en niet heeft begrepen.

Klager en zijn broer en zus zijn de kinderen van hun in 2021 overleden moeder. Moeder had in haar testament klager en de broer tot enig erfgenamen benoemd en de zus tot verwachter van het erfdeel van klager. De broer is tevens tot executeur benoemd. Het tuchthof volgt het oordeel in eerste aanleg en wijst de klachten van klager af. Die zagen er o.m. op dat het testament niet door moeder kan zijn gewild. De tweetrapsmaking heeft zij niet zelf kunnen bedenken en deze ingewikkelde bepaling was onbegrijpelijk voor haar. Verder vond klager dat hij bij de afwikkeling van het testament er maar een beetje bij hing, terwijl hij altijd alles voor zijn moeder heeft gedaan. Hij voelde zich niet serieus genomen door de notaris. Het huis van moeder, waar hij in woonde, moest onder dwang van de notaris worden verkocht en het leek alsof de notaris buiten klager om contact met de broer heeft gehad. In eerste aanleg stond volgens de tuchtkamer vast dat de notaris aan moeder meerdere malen de inhoud van het testament, waaronder de tweetrapsmaking, heeft uitgelegd. Zo heeft de notaris al in de uitlegbrief bij het concepttestament aan moeder uitleg gegeven en ook heeft zij voor en tijdens het passeren van het testament aan moeder uitleg verschaft. Hierna is het testament gepasseerd. In hoger beroep brengt de notaris naar voren dat de tweetrapsmaking inderdaad niet door moeder zelf was bedacht. Moeder had destijds bij de notaris aangegeven dat zij problemen vreesde tussen haar drie kinderen bij de afwikkeling van haar nalatenschap. Naar aanleiding hiervan had de notaris een concepttestament gemaakt dat aansloot op haar wensen en zorgen. Ook de overweging van de tuchtkamer dat het onjuist is dat de notaris onvoldoende tijd heeft genomen om klager te informeren over de afwikkeling van de nalatenschap maakt het hof tot de zijne. Klager is diverse keren uitgenodigd op kantoor maar daar gaf hij niet altijd gehoor aan. Verder heeft de notaris klager niet gedwongen om het woonhuis van moeder te verkopen. Klager is er meerdere keren op gewezen dat de erfbelasting betaald diende te worden. Indien klager niet over voldoende liquiditeiten beschikte, diende er een keus te worden gemaakt tussen verkoop van de woning van klager of verkoop van de woning van moeder. De broer van klager wenste als executeur de woning van moeder te verkopen en ook overigens was moeder op de hoogte van het feit dat de woning na

haar overlijden mogelijk verkocht diende te worden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-06-2025

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2025:1376

Zaaknummer: 200.347.511/01 NOT

Rechters: H.T. van der Meer, A.R.O. Mooy en J.A.H. Bruggemann

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De door de ene broer gevorderde ontbinding van de huurovereenkomst van de door de andere broer bewoonde en tot vaders nalatenschap behorende woning wordt afgewezen omdat het bestaan van die overeenkomst niet is bewezen.

Eiser en gedaagde zijn de twee erfgenamen van hun vader. Zij hebben de nalatenschap zuiver aanvaard. In de nalatenschap van vader zit een woning waar gedaagde woont. Tijdens het leven van vader woonde gedaagde in de woning en hij is daar na het overlijden blijven wonen. Eiser vordert o.m. ontbinding van de huurovereenkomst en betaling van huurachterstand. Eiser heeft zich in eerste instantie op het standpunt gesteld dat er een huurovereenkomst is gesloten tussen vader en gedaagde, maar de gemachtigde van eiser heeft laten weten daar geen bewijs voor te kunnen leveren. De kantonrechter concludeert dan ook met partijen dat vast is komen te staan dat er geen sprake is van een huurovereenkomst zodat de vorderingen worden afgewezen.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 27-05-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2025:3699

Zaaknummer: 11562974 \ CV EXPL 25-313

Rechters: U. van Houten

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Meerderjarigenbewindvoerder die tevens erfgenaam is en die nalaat de legitieme portie van betrokkene in vaders nalatenschap in te roepen is schadeplichtig en de door vader tijdens leven aan de legitimaris geboden ondersteuning valt onder artikel 4:69 lid 1 onder a BW en is daarmee niet een in aanmerking te nemen gift.

Betrokkene A en gedaagde B zijn de kinderen van de in 2007 overleden erflater. In 1992 in het vermogen van A onder bewind gesteld en is aanvankelijk erflater tot bewindvoerder benoemd, en na diens overlijden B en Y, de echtgenote van erflater. In zijn testament had erflater een OBV opgenomen, Y en B tot enig erfgenamen heeft benoemd, en Y tot executeur. Y en B hebben niet binnen vijf jaar na het overlijden van erflater als beschermingsbewindvoerders van A namens hem een beroep gedaan op zijn legitieme in de nalatenschap van erflater waardoor deze aanspraak op grond van artikel 4:85 lid 1 BW is komen te vervallen.

Y is in 2013 overleden en heeft gedaagde tot enig erfgenaam en afwikkelingsbewindvoerder benoemd. Tevens was bepaald dat als A een beroep op zijn legitieme portie zou doen, deze onder testamentair bewind zou staan, met B als bewindvoerder dan wel bij diens weigering een op te richten stichting C. B was een van de drie bestuurders van die stichting. Namens A is de legitieme portie ingeroepen en deze is door B vastgesteld op € 300.000, welk bedrag in 2013 aan de stichting is overgemaakt. Nadat B ontslag is verleend als meerderjarigenbewindvoerder zijn in 2015 D en daarna 2017 E als opvolgende bewindvoerders benoemd. E betwistte de rechtsgeldigheid van het testamentair bewind van C en maakte aanspraak op de afgifte van het door C beheerde vermogen. In het kader van de daarover gevoerde procedure is in 2018 een vaststellingsovereenkomst gesloten waarbij is overeengekomen dat het testamentair bewind als beëindigd werd beschouwd en is het vermogen uitgekeerd aan E. In 2020 is E ontslagen en is X [eiser] tot opvolgend bewindvoerder benoemd. Thans vordert X in zijn hoedanigheid van beschermingsbewindvoerder van A vaststelling van de legitieme portie van A in de nalatenschap van erflater als daarop tijdig aanspraak was gemaakt en veroordeling van gedaagde B tot betaling daarvan dat bedrag, te vermeerderen met wettelijke rente. De rechtbank stelt vast dat het door B gevoerde verjaringsverweer niet slaagt. Y is tot haar overlijden in 2013, en B tot maart 2015 beschermingsbewindvoerder van A geweest. B gaat er

ten onrechte aan voorbij dat uit artikel 3:321 lid 1 en 2 BW volgt dat tussen een bewindvoerder en de rechthebbende voor wie het bewind wordt gevoerd geen verjaring kan plaatsvinden ter zake van vorderingen die het bewind betreffen. Van zo'n vordering is hier sprake. Het betreft namelijk een vordering tot schadevergoeding van A vanwege de wijze waarop gedaagde het bewind heeft gevoerd. De verjaringstermijn van die vordering van A jegens B ving dan ook niet vóór maart 2015 aan. Dat A zelf volgens B al kort na het overlijden van erflater wist van de inhoud van zijn testament en dus ook wist dat binnen vijf jaar aanspraak gemaakt diende te worden op zijn legitieme portie, hetgeen overigens wordt betwist, maakt het voorgaande gelet op artikel 3:321 lid 1 en 2 BW niet anders. Niet betwist is dat de verjaringstermijn na maart 2015 steeds binnen 5 jaar is gestuit. B voert vervolgens aan dat erflater A al tijdens leven aanzienlijk had bevoordeeld en dat dit reden voor de onterving was. De rechtbank volgt B hier niet in. Feit is dat A door erflater is onterfd. Dat erflater hiertoe is overgegaan om een financiële ongelijkheid tussen A en B zo veel mogelijk ongedaan te maken, zoals B meent, blijkt niet uit het testament van erflater. Andere feiten of omstandigheden waaruit die door B veronderstelde bedoeling van erflater blijkt, zijn evenmin gesteld of gebleken. En los daarvan, zo de rechtbank, het recht op de legitieme portie is een recht dat de testeervrijheid van een erflater in zekere zin beperkt. Door als beschermingsbewindvoerder eigenmachtig te bewerkstelligen dat A geen aanspraak verkreeg op zijn legitieme portie heeft B dat doorkruist. Zij heeft ervoor gezorgd dat A alsnog niet verkreeg hetgeen waarop hij, hoewel hij door erflater is onterfd, volgens de wet toch recht had. Voor die handelswijze van B kan geen rechtvaardiging worden gevonden in de bedoeling van erflater waarvan B veronderstelt dat die bij hem aanwezig was. Als meerderjarigbewindvoerder had B zich moeten laten leiden door het belang van A, en A heeft dit belang veronachtzaamd. Dat klemmt temeer omdat B zelf, in haar hoedanigheid van erfgenaam van erflater, er financieel belang bij had dat A zijn legitimaire aanspraak niet zou (kunnen) doen gelden. B heeft niet eens voorgelegd bij de kantonrechter dat zij van plan was de legitieme portie niet in te roepen, een voorstel dat de kantonrechter – zo de rechtbank – niet zou hebben goedgekeurd. B heeft in strijd gehandeld met haar verplichtingen als beschermingsbewindvoerder en is aansprakelijk voor de schade die A daardoor heeft geleden.

B voert daarna aan dat de financiële ondersteuning die erflater tijdens leven aan A heeft gegeven, aangemerkt moet worden als gift die op grond van artikel 4:70 lid 1 BW in mindering dient te worden gebracht op de legitieme portie van A. De legitieme portie die A zou hebben gekregen indien daarop wél aanspraak zou zijn gemaakt is daardoor nihil. De schade die A heeft geleden omdat zijn aanspraak op zijn legitieme is komen te vervallen, is dus eveneens nihil, zo B. X stelt dat de financiële ondersteuning moet worden beschouwd als gift van erflater vanwege een morele verplichting van hem om bij te dragen aan het levensonderhoud van A zodat sprake is van een gift in de zin van artikel 4:69 lid 1 sub a BW die niet in

minderings moet worden gebracht op de legitieme portie. B bestrijdt dit op haar beurt, en stelt dat A een Wajong-uitkering genoot, er geen sprake was van behoefte en er dus geen onderhoudsverplichting in de zin van artikel 1:392 BW was van erflater jegens A. En zonder behoefte kan – zo B – geen sprake zijn van een gift als bedoeld in artikel 4:69 BW. Die redenering snijdt volgens de rechtbank geen hout. Een morele verplichting om bij te dragen in levensonderhoud kan ook bestaan zonder dat behoefte in de zin van artikel 1:392 lid 2 BW aanwezig is. De vraag is of erflater louter uit vrijgevigheid financiële bijstand heeft verleend of dat sprake is geweest van een morele verplichting zulks te doen. Of zo'n morele verplichting bestaat, moet worden beoordeeld aan de hand van de daarover bestaande maatschappelijke opvattingen. Dat betekent dat bij het beantwoorden van de vraag of sprake is geweest van een morele verplichting een objectieve maatstaf moet worden aangelegd en dat geabstraheerd moet worden van de subjectieve drijfveer van erflater. Relevant is daarbij o.m. dat A op jonge leeftijd is getroffen door een hersenbloeding en daardoor invalide en arbeidsongeschikt raakte. A zou zelf gedurende zijn arbeidzame leven geen enkel inkomen kunnen genereren en was voor zijn levensonderhoud afhankelijk van een arbeidsongeschiktheidsuitkering op bijstandsniveau. Erflater was advocaat en later rechter. Hij verdiende dus een meer dan goed inkomen en kon in welstand leven, gelet ook op het feit dat zijn vermogen bij zijn overlijden ongeveer 1 miljoen bedroeg. Het is, gelet op die omstandigheden, naar het oordeel van de rechtbank overeenkomstig de maatschappelijke opvatting dat erflater als vader aan zijn zoon A op grond van morele overwegingen financiële middelen heeft verschaft om de gevolgen van hetgeen A is overkomen voor hem te verlichten. De financiële ondersteuning van erflater was in overstemming met diens inkomen en vermogen en – gelet op de financiële situatie van A – niet bovenmatig. Dit alles betekent dat er, gelet op hetgeen is bepaald in artikel 4:69 lid 1 sub a BW, geen sprake is geweest van giften die op grond van artikel 4:70 lid 1 BW in mindering hadden moeten worden gebracht op de legitieme portie. In het kader van de omvang van de schade overweegt de rechtbank dat het feit dat B, hoewel zij de legitimaire aanspraak van A heeft gefrustreerd, wel financiële voordelen aan A heeft verschaft (in vorm van woonruimte), niet maakt dat die financiële voordelen in mindering strekken op haar verplichting tot vergoeding van de schade die B door haar toedoen heeft geleden of dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat zij de volledige schade moet vergoeden. De rechtbank geeft verder aan dat in dit geval het verzuim op grond van artikel 6:83 BW zonder ingebrekestelling is ingetreden omdat de verplichting tot schadevergoeding voortvloeit uit onrechtmatige daad (althans berust op een buitencontractuele aansprakelijkheid) en die verplichting tot schadevergoeding opeisbaar werd op het tijdstip waarop de schade ontstond, en die verplichting desondanks niet terstond werd nagekomen. De wettelijke rente is dan ook verschuldigd vanaf 5 juli 2012, toen de aanspraak op de legitieme van A verviel en als gevolg

daarvan de schade ontstond. Tot slot meent de rechtbank dat de vaststellingsovereenkomst er niet aan in de weg staat dat B alsnog schadeplichtig zou zijn; B was geen partij bij die overeenkomst en het geschil betrof de rechtsgeldigheid van het testamentair bewind. Omdat partijen hebben aangegeven nu eerst zelf het voortouw te willen nemen, wordt de zaak naar de parkeerrol verwezen zodat deze zo nodig door de meest gereede partij weer kan worden opgebracht.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 28-05-2025

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2025:3328

Zaaknummer: C/13/756594 / HA ZA 24-1015

Rechters: R.H.C. van Harmelen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De voorzieningenrechter machtigt een erfgenaam om de tot de nalatenschap behorende woning te verkopen en te leveren.

Eiseres en gedaagde zijn broer en zus en de enig erfgenamen in de nalatenschap van hun in 2023 overleden vader/erflater. Gedaagde is benoemd tot executeur. Over de afwikkeling van de nalatenschap hebben partijen meerdere procedures gevoerd, met als gevolg o.m. dat gedaagde in januari 2025 is ontslagen als executeur. Gedaagde heeft hiertegen hoger beroep ingesteld. In maart 2025 hebben partijen in een kortgedingprocedure afspraken gemaakt, die o.m. inhouden dat de advocaten de makelaar schriftelijk berichten dat de verkoop in opdracht van hun beide cliënten kan worden hervat en dat beide partijen in gelijke mate over het verkoopproces moeten worden geïnformeerd en dat zij zich zullen conformeren aan de adviezen die de makelaar over de vraagprijs en de verkoopprijs geeft. Kort en goed vordert eiseres machtiging om de tot de nalatenschap behorende woning te mogen verkopen en leveren alsmede machtiging om bankafschriften te mogen opvragen. Eiseres voert aan dat zij spoedeisend belang heeft bij verkoop van de woning omdat zij haar aandeel in de eigendom van de woning nu moet opgeven in haar aangifte IB over 2024 en in verband daarmee zal worden aangeslagen door de Belastingdienst op basis van fictief rendement. Zij verklaart dat zij bang is dat zij die aanslag niet zomaar zal kunnen betalen. Verder voert zij aan dat zij belang heeft bij inzage in de bankrekeningen van haar vader (dan wel van de ervenrekening) omdat zij wil weten waar het geld van haar vader gebleven is en wil nagaan of gedaagde het beheer over de bankrekeningen goed gevoerd heeft. De voorzieningenrechter oordeelt dat eiseres haar spoedeisend belang voldoende heeft onderbouwd, het verweer van gedaagde faalt. Ten aanzien van de gevraagde verkoopmachtiging volgt de voorzieningenrechter het betoog van gedaagde dat de mededeling in januari 2025 van de advocaat van eiseres dat gedaagde niet bevoegd tot verkoop van de woning te stellig was, nu gedaagde toen executeur was en het saldo van de rekening niet toereikend was om de schulden te voldoen. Omdat gedaagde inmiddels is ontslagen als executeur zijn partijen als erfgenamen vanaf dat moment uitsluitend gezamenlijk bevoegd de woning te verkopen. Inmiddels is voldoende aannemelijk geworden dat gedaagde op dit moment niet bereid is zijn medewerking te verlenen aan verkoop van de woning, maar eerst de uitkomst van het hoger beroep tegen zijn ontslag als executeur wil afwachten. Onduidelijk is wanneer die uitkomst verwacht kan worden.

Gedaagde heeft benadrukt dat het de wens van vader was dat hij de woning als executeur zou verkopen, maar hij heeft niets overgelegd waaruit die wens van vader blijkt. De benoeming van gedaagde tot executeur in het testament is daarvoor onvoldoende onderbouwing, omdat vader gedaagde daarbij geen afwikkelingsbevoegdheid heeft gegeven. De voorzieningenrechter is van oordeel dat het belang van eiseres bij verkoop van de woning op dit moment zwaarder weegt dan het belang van gedaagde om eerst de uitkomst van het hoger beroep af te wachten. Partijen zijn het erover eens dat de woning inmiddels drie jaar leeg staat en dat de waarde inmiddels gaat meetellen als vermogen in hun aangifte IB. Verder betreft de voorzieningenrechter in zijn oordeel dat een deel van de afspraken die partijen in maart 2025 hebben gemaakt ook betrekking had op de verkoop van de woning. Dat gedaagde nu niet meer wenst mee te werken aan de uitvoering van die afspraken is het gevolg van gebeurtenissen waarvan hij eiseres de schuld geeft, terwijl ter zitting voldoende aannemelijk geworden is dat die gebeurtenissen het gevolg zijn van een samenloop van omstandigheden. Duidelijk is wel dat partijen zich door hun wantrouwen ten opzichte van elkaar in een patstelling bevinden. De door eiseres gevorderde machtiging wordt toegewezen om die patstelling te doorbreken waarbij wel aan gedaagde de gelegenheid wordt geboden om de woning alsnog gezamenlijk te verkopen. Ook de gevraagde machtiging tot opvragen van bankafschriften wordt verleend.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 04-06-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:5873

Zaaknummer: C/15/364729 / KG ZA 25-255

Rechters: W.S.J. Thijs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank legt het testament gemaakt voor tweede huwelijk van erflater uit en stelt vast dat de langstlevende geen erfgenaam is en ook geen recht heeft op de daarin opgenomen legaten omdat die ten gunste van de eerste echtgenote zijn gemaakt, en zijn vervallen.

De in 2024 overleden erflater was ten tijde van zijn overlijden gehuwd met gedaagde, met wie hij in 2013 in het huwelijk was getreden. Een eerder huwelijk is in 1997 door echtscheiding ontbonden. Eisers zijn de uit dit huwelijk geboren kinderen. In zijn in 1991 gemaakte testament kende erflater aan zijn echtgenote een keuzelegaat toe alsmede het vruchtgebruik van zijn nalatenschap, en benoemde zijn kinderen tot enig erfgenaam. In geschil is of eiseres mede-erfgenaam is van erflater. Gedaagde verwijst naar een brief van erflater uit 2023 waarin o.m. staat ‘alle baten uit erfenissen etc. komen tegoeed aan mijn vrouw/gedaagde in conventie en zij krijgt hierbij toestemming om de baten te gebruiken wat haar goeddunkt, zonder rekenschap te hoeven afleggen tegen derden’. De rechtbank verwijst naar de regels ter zake van uitleg van uiterste wilsbeschikkingen. De rechtbank stelt voorop dat het testament van erflater duidelijk is met betrekking tot zijn erfgenamen. Eisers zijn tot de enige erfgenamen van erflater benoemd. Op het moment van het opmaken van het testament was erflater gehuwd met een eerdere echtgenote. Erflater heeft er toentertijd voor gekozen eisers tot zijn enige erfgenamen te benoemen. Dat erflater nadien is gescheiden en is hertrouwd met gedaagde rechtvaardigt niet de conclusie dat de feitelijke verhoudingen niet langer aansluiten bij hetgeen erflater kennelijk wenste te regelen in zijn uiterste wil. Erflater had zijn toenmalige echtgenote immers ook niet tot erfgenaam benoemd. Het enkele feit dat erflater zich mogelijk niet (meer) bewust was van het bestaan van zijn testament – hetgeen niet vaststaat – maakt dat niet anders. De brief/verklaring – waarvan tussen partijen in geschil is of de inhoud is bedacht door erflater – doet niet af aan het feit dat erflater zijn uiterste wil niet heeft gewijzigd. Op grond van artikel 4:46 lid 2 BW mogen daden en verklaringen van erflater buiten de uiterste wil slechts dan voor de uitleg van een uiterste wil worden gebruikt als de uiterste wilsbeschikking zonder die verklaring geen duidelijke zin heeft. Die situatie doet zich hier niet voor. De woorden van het testament zijn duidelijk. De rechtbank stelt vast dat eisers enig erfgenaam zijn. Volgens de rechtbank past de stelling van gedaagde dat het testament zo moet worden uitgelegd dat het legaat en het vruchtgebruik voor haar zijn gaan gelden, niet past in

het wettelijk systeem van artikel 4:52 BW. Uit dit artikel volgt dat een beschikking, getroffen ten voordele van degene met wie de erflater op het tijdstip van het maken van de uiterste wil getrouwd was, vervalt door een daarna ingetreden echtscheiding. Dit is alleen anders als uit de uiterste wil zelf het tegendeel blijkt. Omdat erflater is overleden na de inwerkingtreding van het huidige erfrecht op 1 januari 2003, is het bepaalde in artikel 4:52 BW van toepassing. Op grond van het bepaalde in artikel 68a Overgangswet Nieuw BW heeft dit artikel namelijk onmiddellijke werking. Erflater heeft ten aanzien van zijn toenmalige echtgenote een legaat en een vruchtgebruik opgenomen en zij is uitdrukkelijk benoemd als de echtgenote van erflater. Uit het testament volgt niet dat het voor die echtgenote (of eventuele toekomstige echtgenoten) zou blijven/gaan gelden als erflater en zij zouden gaan scheiden. Als gevolg van de echtscheiding is de in het voordeel van haar getroffen beschikking dan ook vervallen. Vervolgens gaat de rechtbank in op de verdeling van de door erflaters overlijden ontbonden huwelijksgemeenschap.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 04-06-2025

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2025:4345

Zaaknummer: C/05/442788 / HZ ZA 24-355

Rechters: O. Nijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof stelt vast dat de eventuele vergoedingsvordering die na uittreden van erflaatster aan haar verschuldigd zou zijn door de zoon, die de onderneming heeft voortgezet, is verjaard.

X, de zussen 1, 2 en 3 alsmede de twee appellanten zijn broers en zussen van elkaar. Erflater had een landbouwbedrijf. In het kader van de bedrijfsoverdracht is erflater met zoon X een overeenkomst van maatschap aangegaan. De landbouwonderneming is door erflater ingebracht in de maatschap. Na het overlijden van erflater is moeder/erflaatster tot de maatschap toegetreden, waartoe zij gerechtigd was op basis van de overeenkomst van maatschap. Gedurende vele jaren hebben zoon X en moeder geen administratie gevoerd. Nadat zij in 2012 uit de maatschap was getreden, overlijdt moeder in 2013. Haar nalatenschap moet nog worden afgewikkeld. In 2015 wordt X in staat van faillissement verklaard. Onderhavige zaak betreft een conflict over de omvang en samenstelling van de nalatenschap van moeder. De procedure wordt voor X gevoerd door de curatoren. Na het uittreden van erflaatster is de onderneming als eenmanszaak voortgezet door X. Uit de akte beëindiging maatschap van erflaatster en X volgt onder meer dat erflaatster afstand heeft gedaan van alle rechten en aanspraken die zij op het vermogen van de maatschap kan doen gelden. Het hof begrijpt uit het gedrag van erflaatster en X alsmede op basis van de akte beëindiging maatschap dat het maatschapsvermogen in 2012 is verdeeld en wel in die zin dat alle activa van het maatschapsvermogen aan X zijn toegedeeld. Voorts volgt uit die akte dat als het kapitaal van erflaatster in de maatschap negatief was, zij of haar erfgenamen het negatieve kapitaal niet behoefden aan te zuiveren. Uit de feiten volgt derhalve dat erflaatster op het moment van haar overlijden geen aandeel meer had in het maatschapsvermogen aangezien dat feitelijk al verdeeld was. Dat de levering van de aldus reeds verdeelde goederen nog niet heeft plaatsgevonden doet daaraan niet af. Appellanten komen onder meer op tegen de waarde die de rechtbank heeft toegekend aan het ondernemingsvermogen en hetgeen X aan de nalatenschap verschuldigd is. Het hof volgt het betoog van de curator dat het enige wat na erflaatsters uittreden nog moest worden vastgesteld, de stand was van de kapitaalrekening van erflaatster. Bij een positief saldo diende X binnen negen maanden het saldo aan de erfgenamen te voldoen en als er een negatief saldo was, behoefden de erfgenamen dit negatieve saldo niet aan X te vergoeden. Het hof is met de curator van mening dat als

erflaatster een vordering had op X, deze vordering in maart 2019 is verjaard. Hetgeen appellanten hebben gesteld met betrekking tot de activa van de maatschap, zoals onder meer melkquotum, verkoop vee, vergunningen enzovoort, is voor het onderhavige oordeel niet relevant. Verkoop van melkquotum, vee enzovoort heeft plaatsgevonden in de periode dat erflaatster maat was in de maatschap. Niet is gesteld dat deze transacties niet de instemming hadden van erflaatster. Gedane zaken nemen geen keer. Verder volgt het hof de rechtbank in haar oordeel dat als erflaatster een vordering op X zou hebben gehad uit hoofde van de overeenkomst van maatschap zij – anders dan appellanten stellen – geen rentevergoeding hebben afgesproken. Vervolgens gaat de rechtbank in op de waardering door de rechtbank van diverse vermogensbestanddelen en daartegenin gebrachte grieven. Op de verdeling daarvan gaat het hof niet in nu nog niet alle schulden van de nalatenschap zijn voldaan.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 18-02-2025

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2025:955

Zaaknummer: 200.307.274/01

Rechters: A.N. Labohm, M.A.J. Burgers-Thomassen en R.L.M.C. Janssen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bij wijze van uitzondering stelt de kantonrechter het loon van de vereffenaar vast na de indiening van de uitdelingslijst.

In 2020 is verzoeker benoemd tot vereffenaar van de nalatenschappen van erflater en erflaatster. Bij eerdere beschikkingen heeft de kantonrechter voorschotten op het vereffenaarsloon vastgesteld voor de werkzaamheden in de nalatenschappen van erflater en erflaatster. In september 2024 is de termijn om tegen de neergelegde uitdelingslijst in verzet te kunnen gaan verstreken. In januari 2025 heeft verzoeker het verzoek ingediend om een voorschot op zijn loon vast te stellen van € 17.795,67, inclusief btw en verschotten. Het voorschot betreft de werkzaamheden in het jaar 2024. Hij verzoekt net als bij eerdere verzoeken de helft van het voorschot toe te rekenen aan de nalatenschap van erflater en de andere helft toe te rekenen aan de nalatenschap van erflaatster. In maart 2025 heeft de griffier het voornemen van de kantonrechter meegedeeld om verzoeker niet-ontvankelijk te verklaren. Verzoeker heeft daarop een reactie gegeven. Gelet op de aard van het verzoek en omdat de kantonrechter zich op grond van de overgelegde stukken voldoende geïnformeerd acht, is afgezien van een mondelinge behandeling van het verzoek. Artikel 4:206 lid 3 BW bepaalt dat een door een rechter benoemde vereffenaar recht heeft op het loon dat door de kantonrechter vóór het opmaken van de uitdelingslijst wordt vastgesteld. Voor de vaststelling van het loon van de vereffenaar sluit de kantonrechter aan bij de regeling voor faillissementscuratoren, de zogenoemde Recofa-richtlijnen. De kantonrechter kan tussentijds een voorschot op het loon vaststellen. Hoewel het verzoek om een voorschot op het loon vast te stellen is ingediend nadat de uitdelingslijst is opgemaakt, ziet de kantonrechter, gelet op de door verzoeker overgelegde urenspecificatie van de werkzaamheden die zijn verricht en de reactie op het voornemen tot niet-ontvankelijkverklaring, bij wijze van uitzondering aanleiding om het loon van de vereffenaar over het jaar 2024 vast te stellen zoals is verzocht.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 24-04-2025

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2025:2794

Zaaknummer: 11518085

Rechters: A.M. Crouwel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het gerecht gelast een voorlopig deskundigenbericht in de vorm van een DNA-onderzoek naar de verwantschap tussen erflater en verzoekers.

In deze Curaçaose zaak is erflater in mei 2025 overleden. De overledene was de biologische vader van verzoekers, maar heeft hen niet erkend. Verzoekers en de overledene hebben altijd op hetzelfde adres gewoond. Verzoekers willen het vaderschap van de overledene gerechtelijk laten vaststellen, ook om hun erfgenaamschap te laten vaststellen. Erflater wordt over enkele dagen begraven, hetgeen voor verzoekers reden is om thans te verzoeken dat het gerecht op de voet van artikel 176 Rv-C een voorlopig deskundigenbericht (een DNA-onderzoek) gelast. Dit artikel bepaalt dat voordat een zaak aanhangig is, op verzoek van een belanghebbende een voorlopig deskundigenbericht kan worden bevolen. Uit de toelichting op het verzoek blijkt voldoende dat verzoekers belang hebben bij hun verzoek en bij een spoedige beslissing daarop. Niet is gebleken van enig belang van derden dat zich tegen inwilliging van het verzoek verzet, zodat het wordt toegewezen.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao

Datum uitspraak: 20-05-2025

ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2025:79

Zaaknummer: CUR202501634

Rechters: P.E. de Kort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het gerecht bepaalt conform een eerder tussenvonnis dat de tot de nalatenschap behorende woning aan een van de erven wordt toegedeeld tegen de door de andere erfgenaam voorgestelde waarde.

In deze Arubaanse zaak verschillen broer en zus over de verdeling van hun moeders nalatenschap. Het gerecht geeft aan dat in een tussenvonnis is overwogen dat de tot de nalatenschap behorende woning in beginsel aan eiser zal worden toegedeeld, waarbij eiser zich diende uit te laten over de vraag of hij zich kan vinden in de door gedaagde voorgestelde waarde van de woning en of hij toedeling van de woning tegen die waarde kan financieren. Bij akte uitlating heeft eiser meegedeeld zich in de door gedaagde voorgestelde waarde te kunnen vinden. Het gerecht overweegt dat indien en voor zover gedaagde vervolgens in haar akte uitlating heeft bedoeld te betogen dat de door haar voorgestelde waarde niet meer als uitgangspunt kan gelden, gaat het gerecht hieraan als zijnde tardief voorbij. Zij heeft niets aangevoerd dat het niet langer hanteren van die waarde rechtvaardigt. Eiser heeft onderbouwd dat hij de toedeling kan financieren, zodat de toedeling binnen zes maanden moet plaatsvinden. Vervolgens gaat het gerecht in op de verdeling van de inboedel en aantal (vermeende) kostenposten.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 21-05-2025

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2025:135

Zaaknummer: AUA202302020

Rechters: T.A.M. Tijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De gevorderde toedeling van een gedeeltelijk perceel wordt afgewezen omdat eiser geen erfgenaam is in erflaters nalatenschap.

Eiser A en gedaagde B zijn biologische kinderen van de in 2008 overleden erflater. Eiser heeft in het verleden een woning gesticht op een aan erflater behorend, en naast het ouderlijk huis gelegen, stuk grond. B woont in het (voormalig) ouderlijk huis. Het gehele perceel waarop beide woningen staan, staat nog op naam van erflater. In een in 1995 opgemaakt testament legateerde erflater de gebouwde woning aan A en benoemde hij A en B tezamen met twee andere kinderen tot zijn erfgenamen. In 2006 wijzigt erflater zijn testament en benoemt hij B tot enig erfgenaam. A vordert dat B wordt veroordeeld tot verdeling van het perceel grond waarbij het deel met 'zijn woning' aan hem wordt toegedeeld, en subsidiair dat B dit deel van het perceel aan hem moet overdragen. In dit tussenvonnis uit 2022 wijst het gerecht de primaire vordering af, omdat B krachtens het testament uit 2006 enig erfgenaam is en verdeling dus niet aan de orde is. De rechtsgrond van de subsidiaire vordering (voor zover niet gebaseerd op verdeling) is door eiser niet verduidelijkt. Hij lijkt aansluiting te zoeken bij de oorspronkelijke bedoeling van de erflater, nl. dat hij na diens dood eigenaar van het stuk grond zou worden waarop hij zijn huis heeft gebouwd, doch, gelet op de inrichting van zijn vorderingen, zonder het laatste testament aan te vechten. Dit lijkt met elkaar in tegenspraak. Toch wijst het gerecht de subsidiaire vordering niet direct af. Reden hiervoor is dat het gerecht partijen de gelegenheid biedt om overeenstemming te bereiken over een minnelijke regeling. Het hof houdt iedere verdere beslissing aan.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao

Datum uitspraak: 05-11-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2022:376

Zaaknummer: CUR202200893

Rechters: O.J. van Leeuwen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De overbedeelde erfgenamen kunnen hun daaruit voortvloeiende schuld niet verrekenen met de waarde van het jarenlang om niet bewonen van een appartement door een van de onderbedeelde erfgenamen.

Eisers 1 en 2 alsmede gedaagden 1 en 2 zijn ieder voor een gelijk deel gerechtigd tot de nalatenschappen van hun grootouders. Partijen zijn het eens geworden over de toedeling van een onroerende zaak aan eisers. Op grond daarvan moeten eisers Afl. 60.650 betalen aan beide gedaagden. De stelling van eisers dat zij niet aan gedaagde 2 zouden hoeven te betalen omdat hetgeen haar toekomt moet worden verrekend met de waarde van haar bewoning van de woning gedurende vele jaren, is reeds in een eerder vonnis verworpen en het gerecht blijft daarbij. Eisers hebben zich bereid verklaard om, overeenkomstig de wens van de overledenen, de thans ruim tachtigjarige gedaagde 2 zo lang haar gezondheid dit toelaat om niet (dat wil zeggen zonder tegenprestatie) in het huis te laten blijven waar zij al zo lang woont. Het gerecht neemt dit op als verplichting in zijn beslissing. Voor wat betreft de betaling aan gedaagde 1 geeft het gerecht aan dat eisers dit mogelijk kunnen doen door verrekening met het saldo van de rekening en verantwoording die gedaagde 1 (volgens een vonnis uit 2022) moet afleggen over zijn beheer van een appartement. Gedaagde 1 heeft gesteld dat hij door het tijdverloop van 36 jaar niet in staat is tot het afleggen van rekening en verantwoording en dat dit in redelijkheid ook niet van hem kan worden gevegd, zodat het ontbreken ervan voor rekening en risico komt van eisers die zo lang met het vorderen van de verdeling hebben gewacht. Het gerecht oordeelt dat het tijdverloop op zich – en meer is er niet – gedaagde 1 niet uit zijn verplichting tot het afleggen van rekening en verantwoording heeft ontslagen en ook niet tot gevolg heeft dat dit nu in het geheel niet meer van hem kan worden gevegd. Het heeft wel tot gevolg dat hieraan geen hoge eisen kunnen worden gesteld en dat ten dele kan worden volstaan met schattingen en verklaringen uit eigen herinnering of van derden. Omdat het gerecht onvoldoende informatie heeft om te kunnen beoordelen op welk saldo de rekening en verantwoording zal uitkomen, zelfs niet door schatting, biedt het gerecht partijen de mogelijkheid hier alsnog samen uit te komen.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 21-05-2025

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2025:141

Zaaknummer: AUA202102715

Rechters: E.P. van Unen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een geschil over de wijze van verkoop van een woning tussen een executeur/erfgenaam en haar krachtens legaat mede tot die woning gerechtigde broer, volgt de voorzieningenrechter de door de executeur voorgestelde wijze van tegeldemaking.

De in 2001 overleden vader en de in 2024 overleden moeder laten drie kinderen achter: broer A [eiser], zus B [gedaagde] en broer C. Tot de nalatenschappen van de ouders behoort onder meer de ouderlijke woning die is belast met een hypothecaire geldlening. Vader had een vruchtgebruiktestament gemaakt en moeder heeft B en C tot haar enige erfgenamen benoemd onder last van een legaat ten behoeve van (onder meer) A. A is op grond daarvan voor 1/8 deel gerechtigd tot de woning en B en C tezamen voor 7/8 deel. Moeder heeft B benoemd tot executeur, B heeft die taak aanvaard. B en C hebben de nalatenschap van moeder beneficiair aanvaard en B heeft als executeur verklaard dat de goederen van de nalatenschap ruimschoots toereikend zijn om alle schulden van de nalatenschap te voldoen. Gelet hierop is aannemelijk dat B als executeur (en als gevolmachtigde van C) alleen en zelfstandig bevoegd is om de goederen die behoren tot de nalatenschap van moeder te beheren en daarover te beschikken. A en B zijn het niet met elkaar eens over de manier waarop de ouderlijke woning die tot de nalatenschap van hun beide ouders behoort, moet worden verkocht. De voorzieningenrechter volgt B en bepaalt dat de eerste zestien weken het huis via Zelfverkopen.nl wordt aangeboden, waarna een plaatselijke makelaar zal worden aangewezen mocht het huis nog niet zijn verkocht. De bezichtigingen gedurende de eerste zestien weken zullen door B dan wel een door haar te benaderen persoon worden uitgevoerd. Het is niet aannemelijk geworden dat de verkoop daardoor negatief wordt beïnvloed.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 10-06-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2025:3764

Zaaknummer: C/08/331800 / KG ZA 25-70

Rechters: A. Smedes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens het hof staat een eerder door partijen gesloten vaststellingsovereenkomst (die niet wegens dwaling, bedrog e.a. wordt vernietigd) eraan in de weg dat alsnog een vordering wordt ingediend wegens een onbekende testamentaire renteclausule en de als gevolg daarvan verschuldigde rente.

De oma van appellante is in 2007 overleden als gevolg waarvan een OBV in werking trad. Als erfgenamen heeft zij haar echtgenote, zoon 1 [geïntimeerde], zoon 2 en een dochter achtergelaten. In 2010 is zoon 2 overleden. In 2012 is de dochter overleden, appellante is haar dochter en enig erfgenaam. In 2016 is opa overleden. Hij had zijn dochter en kleindochter (bij plaatsvervulling) ontfermd zodat geïntimeerde zijn enig erfgenaam is. Appellante heeft een beroep gedaan op haar legitieme portie en in 2016 hebben geïntimeerde en appellante contact gehad over de afwikkeling van de erfenis van opa/erflater. In dat kader heeft appellante een 'Akkoordverklaring berekening legitieme portie' getekend, waarvan vaststaat dat het hierin niet alleen gaat om de legitieme, maar ook om het nog niet uitbetaalde erfdeel van de dochter in oma's nalatenschap. Nadat de rechtbank haar vordering had afgewezen vordert appellante o.m. inzage/afgifte van een zeer groot aantal stukken, een verklaring voor recht dat haar akkoordverklaring in 2016 door dwaling en/of bedrog en/of misbruik van omstandigheden tot stand is gekomen en haar beroep op vernietiging van de akkoordverklaring van 2016 te aanvaarden alsmede vaststelling van het erfdeel in oma's nalatenschap en de legitieme portie in die van opa. Volgens appellante heeft de onjuiste voorstelling van zaken eruit bestaan dat zij niets wist van oma's testament en de daarin opgenomen renteclausule waardoor zij een aanvullende vordering op de nalatenschap van opa heeft uit hoofde van die rente. Het hof gaat in op de kenmerken van een vaststellingsovereenkomst ex artikel 7:900 BW en dat de aard en bijzondere strekking van een vaststellingsovereenkomst weinig ruimte laat voor een beroep op dwaling en dus dat met een dergelijk beroep terughoudend wordt omgegaan. Dit geldt zeker als het gaat om de onzekere of omstreden kwestie die juist het onderwerp is van de vaststellingsovereenkomst; in die gevallen is er in beginsel geen ruimte voor een beroep op dwaling. Het hof is van oordeel dat dat hier het geval is, omdat de vaststellingsovereenkomst tussen appellante en geïntimeerde nu juist als onderwerp had de vaststelling van de vorderingen van appellante uit de beide nalatenschappen op basis van het boedeloverzicht en

de cijfers zoals die op dat moment bij de notaris bekend waren. Daar komt nog bij dat de afwikkeling op aandringen van appellante zelf met spoed is afgehandeld. Appellante is daar uitdrukkelijk gewezen op de eventuele negatieve gevolgen. Als daar al sprake van zou zijn, dienen die gevolgen voor risico en rekening van appellante te komen. Voor zover voor het beroep op dwaling wegens verzwijging desondanks ruimte zou bestaan, is het hof van oordeel dat niet kan worden vastgesteld dat daarvan sprake is geweest. Dat sprake was van een onjuiste voorstelling van zaken door toedoen van geïntimeerde, zoals appellante stelt, is naar het oordeel van het hof dan ook onvoldoende vast komen te staan. Zelfs als er sprake zou zijn geweest van een onjuiste voorstelling van zaken bij appellante, kan immers niet worden vastgesteld dat deze te wijten is aan een verzwijgen door geïntimeerde van een feit namelijk de in het testament van grootmoeder opgenomen renteclausule waarmee hij bekend was of behoorde te zijn en waarover hij appellante had behoren in te lichten. Dat geïntimeerde met de renteclausule bekend is geweest, is in het licht van zijn betwisting daarvan niet komen vast te staan. Appellante heeft ook niet gesteld of onderbouwd dat geïntimeerde daarvan wel op de hoogte was, maar alleen aangegeven dat hij dat als executeur had moeten zijn en appellante daarover had moeten inlichten. Er valt naar het oordeel van het hof echter niet aan te nemen dat hier sprake is van een dergelijk feit, waarbij op appellante zelf geen enkele onderzoeksplicht zou rusten om na te gaan waarop haar vordering precies was gebaseerd (het testament van haar oma inclusief renteclausule), maar dat geïntimeerde als executeur, maar niet als deskundige ter zake wel had behoren te kennen en aan appellante had behoren mee te delen. Ten slotte overweegt het hof hierover dat, als al zou komen vast te staan dat de notaris hier steken zou hebben laten vallen, de kennis die de notaris eventueel had of zou moeten hebben gehad niet (zonder meer) aan geïntimeerde kan worden toegerekend in het kader van een beroep op dwaling. Het gesteld bedrog door geïntimeerde dan wel misbruik van omstandigheden bij het aangaan van de vaststellingsovereenkomst heeft appellante onvoldoende onderbouwd. Ter zake van de inzage in de stukken geeft het hof aan dat partijen in deze zaak juist ter voorkoming van geschillen en onzekerheden een vaststellingsovereenkomst hebben gesloten. Het hof acht het in strijd met het karakter en de strekking van de vaststellingsovereenkomst dat in dat geval een algemeen inzagerecht, zoals bepaald in artikel 4:78 BW, wordt verleend om alle bedoelde stukken op te vragen om alsnog te gaan onderzoeken of alle uitgangspunten van de vaststellingsovereenkomst wel juist zijn geweest, zonder dat hierbij zelfs maar stellingen zijn ingenomen over de vraag op welke punten sprake zou zijn geweest van een verzwijging of onjuiste mededeling van de kant van geïntimeerde, die tot een vernietiging van de vaststellingsovereenkomst op grond van dwaling zou kunnen leiden (of stellingen met betrekking tot een andere vernietigingsgrond).

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 13-05-2025

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2025:1071

Zaaknummer: 200.341.782/01

Rechters: A.F. Mollema, L. Koper en J.B. Backhuijs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In het kader van de ontvankelijkheid ter zake van een vordering tot vaststelling verdeling van nalatenschapswoning, is voor de kwalificatie van de vordering niet van belang dat partijen door vererving eigenaar zijn geworden, de vorderingen zijn dus niet erfrechtelijk van aard.

Erflater met Noorse nationaliteit laat zijn drie dochters als enig erfgenaam achter. Tot de nalatenschap behoort een in Noorwegen gelegen woning. Twee van de dochters [eiseressen] hebben vanaf 2022 hun andere zus [gedaagde] verzocht mee te werken aan de verkoop van die woning, waarbij gedaagde ook in de gelegenheid is gesteld de woning over te nemen. Gedaagde heeft hier telkens negatief op gereageerd. Eiseressen voeren de hoge kosten en hun hoge leeftijd aan als gronden van hun vordering dat de rechtbank de wijze van verdeling bepaalt. Gedaagde vordert in het incident dat de rechtbank zich onbevoegd verklaart. De woning maakt deel uit van de nalatenschap van erflater, de vader van partijen. Bij zijn overlijden zijn zij als zijn erfgenamen ieder voor een (derde) gedeelte eigenaar geworden van de woning. Zij zijn dus gezamenlijk eigenaar van de woning en daarom uitsluitend gezamenlijk bevoegd om te beschikken over de woning. Om te kunnen beschikken over de woning hebben eiseressen dus de medewerking van gedaagde nodig. Met hun vorderingen tegen gedaagde in deze zaak beogen eiseressen die medewerking te verkrijgen. Dat partijen door vererving eigenaar zijn geworden van de woning is voor de kwalificatie van de vorderingen van eiseressen dus niet van belang. Partijen hadden namelijk ook om een andere reden dan vererving de gezamenlijke eigendom van de woning kunnen verkrijgen, bijvoorbeeld door middel van gezamenlijke aankoop. De vorderingen van eiseressen zijn dus niet erfrechtelijk van aard. Maar deze vorderingen zijn – anders dan gedaagde betoogt, zo de rechtbank onder verwijzing naar het arrest van 18 maart 2021 (ECLI:NL:HR:2011:BP1768) – evenmin goederenrechtelijk van aard in de zin van artikel 22 aanhef en sub 1 EVEX II. Aangezien de gedaagde in Nederland woont, heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht (art. 2 Rv). De relatieve bevoegdheid van deze rechtbank volgt (onder meer) uit artikel 99 Rv (woonplaats gedaagde binnen het rechtsgebied van de aangezochte rechtbank). De vordering in het incident van gedaagde wordt afgewezen, en de zaak wordt verwezen naar de rolzitting ter bepaling van de datum waarop de zaak mondeling wordt behandeld.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 28-05-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:6501

Zaaknummer: C/10/695599 / HA ZA 25-221

Rechters: J.M.J. Arts

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In het kader van een vordering tot betaling van een som ineens ex artikel 4:36 BW gaat het hof in op de definitie stiefkind (art. 4:8 lid 3 BW), en de vraag wat onder pleegkind wordt verstaan, waarbij aansluiting wordt gezocht bij artikel 1.1 Jeugdwet.

De in 2020 overleden A heeft een woning van zijn in 2000 en 2005 overleden ouders geërfd. Eiseres 1 is in 1966 geboren. Zijn moeder is eiseres 2 met wie A ergens in de jaren zeventig van de vorige eeuw een relatie had en met haar en eiseres 1 in de woning samenwoonde. Gedaagde is geboren in 1979. Haar moeder heeft A leren kennen in 1981 en van 1983 tot 1985 is A met haar gehuwd geweest. In 2018 heeft A gedaagde als zijn kind erkend. Gedaagde is enig erfgenaam van A. Eiseressen hebben bij dagvaarding van januari 2021 veroordeling van gedaagde gevorderd tot betaling aan eiseres van een bedrag van € 720.000 vanwege verleende zorg aan A gedurende tien jaar voorafgaand aan zijn overlijden op grond van artikel 4:36 BW alsmede van betaling aan eiseres 1 en eiseres 2 van een bedrag van € 268.355 ter zake van schade die zij lijden als gevolg van de verdwijning van diverse persoonlijke bezittingen die aanwezig waren in de woning. Het meest verstrekkende verweer van gedaagde is dat eiseres 1 geen stiefkind dan wel pleegkind is van A en er daarom geen sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 4:36 BW. In genoemd artikel is bepaald dat een kind, stiefkind, pleegkind, behuwdkind of kleinkind van de erflater dat in diens huishouding of in het door hem uitgeoefende beroep of bedrijf gedurende zijn meerderjarigheid arbeid heeft verricht zonder een voor die arbeid passende beloning te ontvangen, aanspraak kan maken op een som ineens, strekkend tot een billijke vergoeding. Volgens artikel 4:8 lid 3 BW wordt onder een stiefkind van de erflater in de zin van Boek 4 BW verstaan een kind van de echtgenoot of geregistreerde partner van de erflater, van welk kind de erflater niet zelf de ouder is. Zodanig kind blijft stiefkind, indien het huwelijk of het geregistreerd partnerschap is geëindigd. Het begrip pleegkind is in Boek 4 BW niet nader gedefinieerd. Voor de beoordeling van de vraag of sprake is van een pleegkind als bedoeld in artikel 4:36 BW dient volgens het hof in dit geval aansluiting te worden gezocht bij artikel 1.1 van de Jeugdwet. Daarin wordt – voor zover hier van belang – onder een pleegouder verstaan: een persoon die een jeugdige die niet zijn kind of stiefkind is, als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt. In het verlengde daarvan is een pleegkind dus een jeugdige die door de pleegouder wordt opgevoed en verzorgd als behorend

tot het gezin van de pleegouder. Deze omschrijving sluit overigens aan bij die in de Van Dale: kind dat door een pleegouder of pleegouders als eigen kind wordt onderhouden en opgevoed. Gesteld noch gebleken is dat in de relevante periode van een andere uitleg sprake is geweest of zou moeten worden uitgegaan. Het hof is van oordeel dat niet gebleken is dat eiseres 1 juridisch een positie heeft die haar stelling dat zij een stiefkind/pleegkind van A is, ondersteunt. Het hof is daarnaast van oordeel dat eiseres 1 evenmin kan worden aangemerkt als pleegkind van A in de zin van artikel 4:36 BW. Eiseres 1 heeft in dit verband gesteld dat zij ten minste vijf aaneengesloten jaren uitsluitend is onderhouden en opgevoed door A, nu zij na beëindiging van de relatie tussen haar moeder en A toen zij twaalf was – nog tot haar eenentwintigste bij A bleef wonen. Gelet op de gemotiveerde betwisting van deze stelling door gedaagde, had het op de weg van eiseres 1 gelegen haar stelling door middel van objectief verifieerbare feiten/stukken te onderbouwen, hetgeen eiseres 1 geheel heeft nagelaten. Het hof wijst ook de tweede grief af, waarin eiseressen opkomen tegen het oordeel van de rechtbank dat hun vordering dat gedaagde aansprakelijk is voor de uit de woning van A verdwenen goederen en spullen van eiseressen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-06-2025

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2025:1436

Zaaknummer: 200.326.678/01

Rechters: A.R. Sturhoofd, A.N. van de Beek en H.A. van den Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het feit dat bij dagvaarding beroep is ingesteld in een zaak die gezamenlijk door partijen ex artikel 96 Rv bij verzoekschrift is gestart en waarin bij vonnis uitspraak is gedaan, leidt – los van de wisselmogelijkheid ex artikel 69 Rv – niet tot niet-ontvankelijkheid.

Appellant en de vier geïntimeerden zijn broers en zussen van elkaar en erfgenamen van hun moeder en vader, die kort na elkaar in 2022 zijn overleden. Geïntimeerde 5 is de executeur in beide nalatenschappen. Partijen twisten over de vraag of de aandelen in een bv deel uitmaken van de nalatenschappen c.q. of vader deze voorafgaand aan zijn overlijden aan appellant heeft geschonken en door de executeur en/of de overige erfgenamen aan appellant moeten worden geleverd. Partijen hebben besloten het geschil, via een gezamenlijk ingediend verzoekschrift, aan de kantonrechter voor te leggen op de voet van artikel 96 lid 1 Rv. In het vonnis oordeelde de kantonrechter dat de (juridische) eigendom van de aandelen behoort tot de nalatenschappen van erflaters, en er geen leveringsverplichting is. Appellant heeft hiertegen met een dagvaarding beroep ingesteld. Volgens twee geïntimeerden moet het vonnis van de kantonrechter worden opgevat als een beschikking. Zij voeren aan dat de vorm van de uitspraak afhankelijk is van de door partijen gekozen rechtsingang. Als partijen expliciet ervoor kiezen om via een verzoekschrift een procedure volgens artikel 96 Rv te starten en daarbij verzoeken om te beslissen bij beschikking, in dit geval nadrukkelijk in het petitum, kan dat volgens hen niet leiden tot een vonnis. De wijze van procesinleiding is dus bepalend voor de kwalificatie van de uitspraak, ook als deze naar vorm en benoeming een andere kwalificatie behelst. Het hof gaat in op artikel 96 Rv en geeft aan dat niet uit de wet volgt of de kantonrechter in een artikel 96 Rv-procedure in een beschikking of vonnis moet beslissen. In de praktijk wordt daar ook verschillend mee omgegaan, waarbij het inleidende processtuk niet altijd bepalend is voor de uiteindelijke vorm van de uitspraak. Dit is in overeenstemming met de vrijheid van de kantonrechter om zelf al dan niet in overleg met partijen de procesgang te bepalen en de omstandigheid dat die procesgang mag afwijken van de procesgang zoals beschreven in de wet. In het onderhavige geval heeft de kantonrechter de beslissing opgenomen in een vonnis, nadat de procedure door de kantonrechter was ingericht als dagvaardingsprocedure. Daar komt bij dat artikel 96 Rv in de tweede titel van het eerste Boek van Rv is opgenomen die gaat over de dagvaardingsprocedure. Als het vonnis van de

kantonrechter veronderstellenderwijs al gezien moet worden als een beschikking, brengt dit nog niet direct met zich dat appellant niet-ontvankelijk moet worden verklaard. In dat geval had het hof namelijk, met inachtneming van de zogenoemde wisselbepaling van artikel 69 Rv, appellant de gelegenheid moeten geven om zijn stuk te verbeteren of aan te vullen. Een partij die een verkeerd inleidend processtuk heeft gebruikt, wordt dus niet direct afgestraft met een niet-ontvankelijkverklaring. Daarbij is niet het moment van omzetten van de wissel van belang. De wissel kan zowel onmiddellijk na aanvang als in de loop van de procedure plaatsvinden. In deze herstelkans ligt ook besloten dat overschrijding van de termijn voor het instellen van hoger beroep in de verzoekschriftprocedure hoe dan ook niet zou moeten leiden tot niet-ontvankelijkheid en daarmee ontzegging van toegang tot de hogere rechter, nu die overschrijding in dit geval redelijkerwijs kan worden gezien als gevolg van de keuze van de kantonrechter om de beslissing in een vonnis vast te leggen. Het hof concludeert dat het stuk met daarin de bestreden beslissing moet worden opgevat als een vonnis en dat de hoofdzaak wordt voortgezet.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-04-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:2638

Zaaknummer: 200.345.466

Rechters: R. Prakke-Nieuwenhuizen, D.M.I. de Waele en K. Mans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hof oordeelt dat de door de meerderjarigenbewindvoerder verzochte machtiging uitkering erfdelen wegens onvoldoende onderbouwing van de omvang niet wordt verleend en verklaart voor recht dat de verzochte machtiging niet noodzakelijk is nu de vordering opeisbaar is geworden.

In 2023 is bewind ingesteld over de goederen van moeder en is verzoekster X tot bewindvoerder benoemd. Moeder heeft op grond van een OBV een schuld aan haar zoon en dochter (belanghebbenden). De kantonrechter heeft het verzoek van X afgewezen tot het verlenen van een machtiging voor de uitkering van de erfdelen uit de nalatenschap van erflater voor een bedrag van 76.294 aan de kinderen van rechthebbende en erflater, ten laste van haar vermogen, eventueel onder verrekening van de lening van zoon bij rechthebbende. De bewindvoerder verzoekt machtiging te verlenen voor de uitkering voor een bedrag van 30.000, exclusief rente (eventueel onder verrekening van de lening) of voor recht te verklaren dat een dergelijke machtiging in de onderhavige kwestie in het geheel niet noodzakelijk is (welk verzoek ter zitting is ingetrokken). De zoon verzoekt deze verzoeken af te wijzen, met dien verstande dat het hof overweegt hoe de bewindvoerder omgaat met de uitbetalingen en de verrekeningen. Het hof stelt het volgende voorop dat de bewindvoerder op grond van artikel 1:441 lid 1 BW zorgdraagt voor een doelmatige belegging van het vermogen van de rechthebbende. De bewindvoerder kan voorts voor de rechthebbende alle handelingen verrichten die aan een goed bewind bijdragen. Op grond van het tweede lid van artikel 1:441 BW behoeft de bewindvoerder toestemming van de rechthebbende of, indien deze daartoe niet in staat of weigerachtig is, machtiging van de kantonrechter voor een aantal, in die bepaling onder a tot en met f genoemde handelingen. Het hof neemt verder als uitgangspunt de Aanbevelingen meerderjarigenbewind. Vast staat dat moeder is opgenomen in een verzorgingstehuis en dat op grond van het testament van erflater de erfdelen van de kinderen onmiddellijk opeisbaar worden met de opname in een verzorgingstehuis. Niet in geschil is dat rechthebbende niet in staat is toestemming te geven voor het uitkeren van de erfdelen aan de kinderen. Aan het hof ligt voor de vraag of een machtiging is vereist voor het uitkeren van deze erfdelen. Het hof beschouwt het uitkeren van de erfdelen aan de kinderen als een beheersdaad in de zin van artikel 1:441 lid 2 sub a BW, waarvoor geen machtiging is vereist.

Het betreft namelijk een opeisbare vordering op grond van het testament van erflater. Het hof neemt in aanmerking dat de Aanbevelingen meerderjarigenbewind in dit kader spreken van een schuld die voldaan moet worden. Maar dit betekent niet dat de bewindvoerder deze machtiging niet mag vragen. Bij de beoordeling van het verzoek staat het belang van rechthebbende voorop. Relevant is dat de exacte hoogte van de erfdelen niet vaststaat. Wel is duidelijk dat de erfdelen minimaal € 30.000 per kind bedragen. Nu er onvoldoende duidelijkheid is ten aanzien van de hoogte en opeisbaarheid van de lening(en) van zoon en eventueel dochter en de verhouding van deze lening(en) tot de uit te keren erfdelen, kan het hof niet beoordelen of de door de bewindvoerder verzochte wijze van uitkering in het belang is van rechthebbende. Daarin heeft de bewindvoerder niet aan haar stelplicht voldaan hetgeen reden is om het verzoek als onvoldoende onderbouwd af te wijzen. Het hof verklaart voor recht dat een machtiging voor het uitkeren van de erfdelen uit de nalatenschap van erflater in de onderhavige kwestie niet noodzakelijk is.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 21-05-2025

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2025:1115

Zaaknummer: 200.341.761/01

Rechters: L. Koper , A. Zonneveld en M.L.H. Gelauff

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoeken aan de rechtbank tot benoeming van een vereffenaar.

Erflater is overleden en niet bekend is wie zijn erfgenamen zijn. Verzoekster is schuldeiseres van de nalatenschap nu zij de kosten van de uitvaart van erflater heeft voldaan, en verzoekt de rechtbank een vereffenaar te benoemen. Op dit moment is er onduidelijkheid over de omvang van de nalatenschap en of er nog meer schulden zijn. De rechtbank kan niet overgaan tot benoeming van een vereffenaar zonder de in artikel 4:206 BW genoemde personen te horen, althans op te roepen voor een mondelinge behandeling. Erfgenamen zijn onbekend en in de nalatenschap van erflater is geen executeur benoemd. De boedelnotaris heeft zich niet verzet tegen het verzoek, zodat de rechtbank ervan uitgaat dat er geen bezwaren zijn tegen benoeming van de voorgestelde vereffenaar. Hierom heeft de rechtbank afgezien van het houden van een mondelinge behandeling. Op basis van de inhoud van het verzoekschrift en de verklaring van de boedelnotaris is de rechtbank van oordeel dat de nalatenschap van erflater thans niet wordt vereffend en wordt het verzoek toegewezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 02-09-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:16303

Zaaknummer: C/09/627962 / HA RK 22-143

Rechters: O. van der Burg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verschillende vorderingen tot huurvoortzetting na overlijden.

In ECLI:NL:RBNHO:2025:5248 wordt de vordering tot voortzetting van de huur afgewezen omdat eiser niet over de vereiste huisvestigingsvergunning beschikt en omdat niet is komen vast te staan dat sprake was van een duurzame gemeenschappelijke huishouding zodat eiser de woning moet ontruimen. Eiser is na het overlijden van zijn opa in 2018 bij oma gaan wonen. Door zijn aanwezigheid in de woning knapte oma weer op en eiser had geen intentie om bij oma weg te gaan. Toen de gezondheid van oma verslechterde, nam eiser ook steeds meer verzorgende taken op zich. Onduidelijk is – zo de kantonrechter – gebleven welke taakverdeling eiser en zijn oma hebben gehanteerd en hoe omvangrijk de zorgtaken zijn geweest die eiser voor zijn rekening heeft genomen. Verder kan uit de overgelegde bankafschriften niet worden afgeleid in hoeverre sprake is geweest van het gezamenlijk bijdragen in de kosten van de huisvesting en de kosten van levensonderhoud. Of en in hoeverre sprake is geweest van een zekere wederkerigheid in de relatie van eiser en zijn oma valt niet vast te stellen. De kantonrechter tekent hierbij nog aan dat eiser zich in december 2022 heeft ingeschreven als woningzoekende. Op basis van al het voorgaande in onderling verband bezien oordeelt de kantonrechter dat niet is komen vast te staan dat er sprake was van de voor de voortzetting van de huur vereiste duurzame gemeenschappelijke huishouding. Ten overvloede merkt de kantonrechter nog op dat hij er niet aan twijfelt dat eiser goed voor zijn oma heeft gezorgd en dat hij een welkome buur voor velen is.

In ECLI:NL:RBDHA:2025:9335 kan de kantonrechter niet vaststellen dat de partner van erflater ten tijde van (lees: vóór) diens overlijden kwalificeerde als medehuurder. Van een verzoek van vóór het overlijden is in elk geval niet gebleken, waardoor van medehuur op grond van artikel 7:267 BW in ieder geval geen sprake is. Voor zover is bedoeld om een beroep te doen op de uitzonderings situatie uit artikel 7:268 lid 2 BW, geldt dat ook aan de vereisten uit dat artikel niet is voldaan nu niet is gebleken dat binnen zes maanden na het overlijden een vordering is ingesteld om de huur voort te zetten op grond van het hebben van haar hoofdverblijf in de woning en het voeren van een duurzame gemeenschappelijke huishouding. De kantonrechter kan ook niet vaststellen dat de verhuurder bij de partner gerechtvaardigd vertrouwen heeft gewekt dat zij heeft ingestemd met haar als (nieuwe) huurder. Hierbij geldt dat het uitvoeren van reparatieverzoeken en het behouden van de huurbetalingen onvoldoende is om dat aan te

nemen. Artikel 7:268 lid 5 BW bepaalt dat als komt vast te staan dat een persoon ten onrechte een beroep op voortzetting van de huur na overlijden van de huurder heeft gedaan, die persoon gedurende de periode welke hij het genot van de woonruimte heeft gehad jegens de verhuurder aansprakelijk is voor de nakoming van de huur die voor hem zou hebben bestaan als hij huurder was geweest. Nu vaststaat dat ten onrechte een beroep op voortzetting van de huurovereenkomst is gedaan, is de partner voor de periode dat zij de woning onder zich heeft gehouden huur verschuldigd. De kantonrechter veroordeelt de partner tot betaling van het openstaande bedrag.

In ECLI:NL:RBOVE:2025:3671 wordt het verzoek van zoon A tot voortzetting van de door zijn moeder gehuurde standplaats met woonwagengewezen. De kantonrechter stelt voorop dat hij aan de hand van de wet moet toetsen of A in de woonwagengemag blijft. Alhoewel de kantonrechter veel waardering heeft voor de hulp die A zijn moeder heeft geboden, voldoet A niet aan de voorwaarden die de wet verbindt aan het mogen voortzetten van de huur. A had – zo de kantonrechter – zijn hoofdverblijf niet in de woonwagengewas. Van belang voor dit oordeel is het feit dat A een eigen woning had en daar stond ingeschreven; dit roept vraagtekens op bij zijn stelling dat zijn hoofdverblijf in de woonwagengewas. De kantonrechter begrijpt uit de stellingen van A dat hij wilde weten hoe het was om op zichzelf te wonen, maar met zijn standpunt dat hij altijd in de woonwagengewas hoofdverblijf heeft gehouden, strookt niet dat hij zelfs een tweede keer naar een eigen woning is verhuisd, zich ook op dat adres heeft ingeschreven en deze woning tot juni 2024 heeft aangehouden. Bovendien was er geen sprake van een duurzame gemeenschappelijke huishouding. A moet de woonwagengewas ontruimen en wordt tevens veroordeeld tot betaling van de huurachterstand.

In ECLI:NL:RBLIM:2025:5433 zijn de kennelijke levenspartner van erflaatster [gedaagde A] alsmede de gezamenlijke erfgenamen van erflaatster gedagvaard door de verhuurder van de door erflaatster gehuurde woning. Het werkelijke verblijf van A is op het adres waar erflaatster gewoond heeft, zodat de kantonrechter constateert dat het exploit van dagvaarding voor wat betreft hem ook correct is betekend aan dat adres. Dat geldt evenzeer ten aanzien van de erven (art. 53 aanhef en onder a Rv). A noch de erven zijn verschenen bij de mondelinge behandeling, zodat tegen hen verstek verleend is. De vordering tot ontruiming en tot betaling van huur/een gebruiksvergoeding komt de kantonrechter niet onrechtmatig en niet ongegrond voor en wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 02-04-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:5248

Zaaknummer: CV EXPL 24-7745

Rechters: M.W. Koenis

Wetsartikelen: